

**گزارش تحولات داخلی و بین‌المللی حوزه معادن
و صنایع معدنی در ۶ ماهه نخست سال ۱۳۹۹
(20 March 2020 – 21 September 2020)**

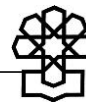
معاونت مطالعات امور تولیدی

کد موضوعی: ۳۱۰
شماره مسلسل: ۱۷۵۸۳
تیرماه ۱۴۰۰

به نام خدا

فهرست مطالب

چکیده.....	۱
۱. تحولات داخلی حوزه معادن و صنایع معدنی در ۶ ماهه نخست سال ۱۳۹۹.....	۲
۲. تحولات بین‌المللی حوزه معادن و صنایع معدنی در ۶ ماهه نخست سال ۱۳۹۹.....	۱۳
۳. جمع‌بندی و تحلیل تحولات بخش معادن و صنایع معدنی در ۶ ماهه نخست سال ۱۳۹۹.....	۲۱
منابع و مأخذ.....	۲۹

گزارش تحولات داخلی و بین‌المللی حوزه معادن و صنایع معدنی
در ۶ ماهه نخست سال ۱۳۹۹
(20 March 2020 – 21 September 2020)

چکیده

هدف از این گزارش، ارائه تصویری از مهم‌ترین و اثرگذارترین تحولات بخش معدن و صنایع معدنی ایران و جهان در ۶ ماهه نخست سال ۱۳۹۹ است که تحولات متعددی را تجربه کرده است. مهم‌ترین عامل اثرگذار بر بازار در این بازه زمانی، شیوع جهانی ویروس کرونا بود که در ابتدای دوره شیوع این ویروس، بسیاری از معادن و صنایع معدنی به دلیل رعایت پروتکل‌های بهداشتی و نیز با توجه به کاهش چشمگیر تقاضای جهانی برای کامودیتی‌ها، سطح تولید و تجارت خود را پایین بیاورند و در نتیجه این مسئله افت قیمت اکثر محصولات معدنی و فلزی را در دنیا سبب شد. معادن و صنایع معدنی دنیا به‌ویژه چین توانستند تا پس از یک دوره رکود و افت تقاضا و قیمت‌ها، روند رو به رشدی را در پیش گیرند. راه‌اندازی مجدد کسب‌وکارها در کشور چین و غلبه بر شیوع بیماری در این کشور و در نظر گرفتن نقش مؤثر چین در بازار کامودیتی‌های دنیا، تقاضای محصولات معدنی و فلزی را مجدداً افزایش داده و رشد قیمت‌ها از ماه مه ۲۰۲۰ آغاز و تا ماه سپتامبر ادامه یافت. تضعیف دلار در بازه زمانی ذکر شده یکی دیگر از دلایل مهم روی آوردن سرمایه برای خرید محصولات معدنی و فلزی بود که موجب افزایش قیمت کامودیتی‌ها در دنیا شد.

پس از کنترل نسبی شیوع کرونا در چین در اوایل سال ۱۳۹۹، گزارش انجمن آهن و فولاد این کشور نشان داد که تولید روزانه فولادسازان مجدداً افزایش یافته و موجودی انبارها به سرعت در حال تخلیه است که نشان‌دهنده رشد تقاضا و در نتیجه افزایش قیمت‌ها بود. در خرداد ۱۳۹۹ و با آرام شدن شرایط شیوع ویروس کرونا در چین، ضریب بهره‌برداری از واحدهای کوره بلند این کشور نسبت به ۶۳٪ ماه فوریه، رشد قابل ملاحظه‌ای کرد. موجودی انبارهای سنگ‌آهن در بنادر چین، موجودی بیلت در انبارهای تانگشان و شاخص موجودی کک در واحدهای کک‌سازی چین نیز نزولی شد که همه این موارد نشان‌دهنده بهبود وضعیت فولادسازان این کشور در بازه زمانی مورد اشاره بود که باعث شد قیمت‌های جهانی بعد از سقوط ماه فوریه، روندی صعودی را تجربه کنند. عبور کشور چین از بحران کرونا و تحریک تقاضای این کشور از طریق تعریف پروژه‌های زیرساخت بزرگ‌مقیاس، از عوامل بهبود تقاضای فولاد و رشد قیمت‌ها بود.

در مقایسه ۶ ماهه نخست سال ۱۳۹۹ با همین زمان در سال ۱۳۹۸ تولید بخش عمده‌ای از محصولات معدنی و فلزی در ایران با رشد روبه‌رو بوده است. در این مدت در مقایسه با مدت مشابه سال قبل، تولید پودر آلومینا ۴/۲ درصد، آلومینیم ۵۵/۴ درصد، کاتد مس ۵/۵ درصد، سنگ آهن ۱۷/۷ درصد، گندله ۸/۹ درصد، آهن اسفنجی ۱۲/۹ درصد، شمش فولادی ۰/۶ درصد و محصولات طولیل و تخت فولادی ۲/۱ درصد رشد داشته است. در این میان تولید کنسانتره سنگ آهن با افت ۳/۲ درصدی و کنسانتره زغال سنگ با افت ۶/۲ درصدی روبه‌رو بوده است.

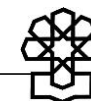
صادرات این بخش در ۶ ماهه نخست سال از نظر وزنی با افت ۴۲ درصدی و از نظر ارزشی با افت ۴۳ درصدی مواجه بوده است. از مهم‌ترین دلایل افت صادرات محصولات معدنی و فلزی می‌توان به شرایط جدید ناشی از شیوع ویروس کرونا، سیاست‌های تنظیم بازار دولت به منظور کنترل عرضه و قیمت محصولات معدنی و فلزی در کشور، وضع عوارض صادراتی، تشدید تحریم‌های بین‌المللی، محدودیت در انتقال پول و حمل‌ونقل دریایی اشاره کرد.

۱. تحولات داخلی حوزه معادن و صنایع معدنی در ۶ ماهه نخست سال ۱۳۹۹

۱-۱. تولید و تجارت

در مقایسه ۶ ماهه نخست سال ۱۳۹۹ با سال ۱۳۹۸، تولید بخش عمده‌ای از محصولات معدنی و فلزی در ایران با رشد روبه‌رو بوده است. در این مدت در مقایسه با مدت مشابه سال قبل، تولید پودر آلومینا ۴/۲ درصد، شمش آلومینیم ۵۵/۴ درصد، کاتد مس ۵/۵ درصد، استخراج سنگ آهن ۱۷/۷ درصد، گندله ۸/۹ درصد، آهن اسفنجی ۱۲/۹ درصد، شمش فولادی ۰/۶ درصد و محصولات طولیل و تخت فولادی ۲/۱ درصد رشد داشته است. در این میان تولید کنسانتره سنگ آهن با افت ۳/۲ درصد و کنسانتره زغال سنگ با افت ۶/۲ درصد روبه‌رو بوده است (جدول ۱). همان‌طور که مشخص است تولید عمده محصولات معدنی و صنایع معدنی کشور در مقایسه با مدت مشابه سال قبل با رشد مواجه بوده است و واحدهای تولیدی کشور توانسته‌اند در شرایط تشدید تحریم‌ها، نوسان‌های شدید نرخ ارز و شیوع بیماری کووید-۱۹، سطح تولید را حفظ کنند.

با این وجود سیاست‌های تنظیم بازار دولت به‌ویژه در زنجیره فولاد کشور نه تنها موجب تأمین پایدار نیاز داخلی نشده است بلکه تجارت محصولات زنجیره فولاد کشور را نیز با چالش مواجه کرده است. قیمت هر کیلوگرم شمش فولادی (معامله شده در بورس کالا) از حدود ۴,۵۰۰ تومان در فروردین ۱۳۹۹ به حدود ۱۰,۰۰۰ تومان در شهریور ۱۳۹۹ (رشد ۱۲۲ درصدی) رسید. همچنین بررسی میزان تقاضای شمش فولادی در بورس کالا در فروردین و شهریور ۱۳۹۹ نشان می‌دهد که تقاضا نیز با رشد ۱۱۶ درصدی مواجه بوده است.

جدول ۱. تولید واقعی واحدهای عمده معدن و صنایع معدنی کشور در ۶ ماهه نخست سال ۱۳۹۹

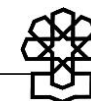
ردیف	محصول	شرکت / معدن	آمار تولید محقق شده (تن)					۶ ماهه اول ۱۳۹۹	۶ ماهه اول ۱۳۹۸	رشد (%)	فروردین ۱۳۹۹	اردیبهشت ۱۳۹۹	خرداد ۱۳۹۹	تیر ۱۳۹۹	مرداد ۱۳۹۹	شهریور ۱۳۹۹
زنجیره ارزش آلومینیم																
۱	پودر آلومینا	آلومینای ایران	۱۱۶,۷۱۸	۱۲۱,۶۹۱	+ ۴/۲	۲۰,۸۹۹	۲۰,۸۰۰	۲۱,۰۸۹	۲۰,۵۰۰	۱۹۳,۰۵	۱۹۰,۹۸					
			۲,۸۹۸	۱۱۲,۲۷	+ ۲۸۷/۴	۱۶,۳۳	۱۶,۴۲	۱۷,۵۲	۱۸,۹۵	۲۰,۸۱	۲۲,۲۴					
۲	شمش آلومینیم	هرمزال	۱۷,۰۴۶	۴۵,۴۴۴	+ ۱۶۶/۶	۶۸,۰۹	۶۷,۲۸	۸۲,۵۴	۸۶,۵۸	۷۲,۷۸	۷۷,۱۷					
		المهدی	۱۴,۵۶۵	۳۳,۹۸۸	+ ۱۳۳/۳	۵۴,۴۰	۶۴,۴۱	۶۳,۰۷	۵۹,۰۳	۴۶,۰۰	۵۲,۹۷					
		ایرالکو	۸۹,۰۶۷	۷۵,۹۵۵	- ۱۴/۷	۱۲,۹۱۳	۱۱,۸۹۱	۱۲,۱۹۲	۱۳,۱۹۸	۱۲,۷۹۰	۱۲,۹۷۱					
		آلومینیم جنوب	۰	۲۵,۳۹۷	-	۱۲۵۰	۲۷,۶۲	۴۰,۹۸	۴۷,۲۸	۶۳,۴۴	۶۲,۱۶					
	جمع کل شمش آلومینیم		۱۲۳,۵۷۶	۱۹۲,۰۱۱	+ ۵۵/۴	۲۸,۰۴۵	۲۹,۴۴۴	۳۲,۶۰۳	۳۴,۳۸۲	۳۳,۰۹۳						
زنجیره ارزش مس																
۱	آند مس	سرچشمه	۱۱۹,۴۹۷	۱۱۷,۰۹۴	- ۲/۰۱	۲۰,۱۳۹	۲۰,۶۲۳	۲۰,۴۹۴	۱۸,۵۷۵	۱۷,۵۴۷	۱۹,۷۱۶					
		خاتون آباد	۴۳,۹۱۰	۶۲,۴۴۲	+ ۴۲/۲	۱۰,۵۵۱	۱۰,۳۳۶	۹,۴۰۷	۱۱,۰۷۷	۱۰,۴۸۴	۱۰,۵۸۷					
		جمع کل آند مس	۱۶۳,۴۰۷	۱۷۹,۵۳۶	+ ۹/۸۷	۳۰,۶۹۰	۳۰,۹۵۹	۲۹,۹۰۱	۲۹,۶۵۲	۲۸,۰۳۱	۳۰,۳۰۳					
۲	کاتد مس ۱= پالایشگاه ۲= لیچینگ	سرچشمه ۱	۸۲,۱۶۳	۸۳,۵۶۴	+ ۱/۷	۱۲,۵۴۵	۱۴,۸۰۸	۱۵,۰۹۲	۱۲,۸۹۲	۱۳,۸۰۲	۱۴,۴۲۵					
		سرچشمه ۲	۳۳,۳۱	۳۱,۲۹	- ۶/۱	۳۶۱	۶۲۰	۵۳۷	۵۴۸	۵۳۶	۵۲۷					
		میدوک ۱	۴۲,۸۱۵	۵۰,۳۸۴	+ ۱۵	۴,۶۲۲	۹,۳۱۶	۹,۷۳۲	۸,۱۵۲	۹,۷۹۵	۸,۷۶۷					
		میدوک ۲	۳۱,۱۲	۲,۸۲۲	- ۹/۳	۴۳۱	۴۸۵	۴۵۹	۴۸۰	۴۸۸	۴۷۹					
	جمع کل کاتد مس	۱۳۲,۶۴۰	۱۳۹,۸۹۹	+ ۵/۵	۱۷,۹۵۹	۲۵,۲۲۹	۲۵,۸۲۰	۲۲,۰۷۲	۲۴,۶۲۱	۲۴,۱۹۸						
۳	مولیبیدن تغلیظ	سرچشمه	۳۰,۰۴	۲,۴۵۳	- ۱۸/۳	۵۰۶	۴۸۵	۴۵۲	۳۶۷	۲۶۴	۳۷۹					
		سونگون	۹۶۸	۱۱,۴۸	+ ۱۸/۶	۱۹۹	۱۷۹	۲۰۱	۲۰۴	۱۵۹	۲۰۶					
		میدوک	-	۶۸۶	-	۱۰۴	۱۲۴	۱۳۳	۱۳۲	۹۷	۹۶					
		جمع کل مولیبیدن	۳۹۷۲	۴۲,۸۷	+ ۷/۹	۸۰۹	۷۸۸	۷۸۶	۷۰۳	۵۲۰	۶۸۱					

آمار تولید محقق شده (تن)									شرکت / معدن	محصول	ردیف
شهریور ۱۳۹۹	مرداد ۱۳۹۹	تیر ۱۳۹۹	خرداد ۱۳۹۹	اردیبهشت ۱۳۹۹	فروردین ۱۳۹۹	رشد (%)	۶ ماهه اول ۱۳۹۹	۶ ماهه اول ۱۳۹۸			
۴۳	۴۱	۳۷	۵۶	۳۸	۳۹	+ ۴/۱	۲۵۴	۲۴۴	سرچشمه	لجن طلا و نقره	۴
۲۴	۲۲	۲۱	۲۶	۲۶	۲۷	-	۱۴۷	۰	میدوک		
۶۷	۶۳	۵۸	۸۲	۶۴	۶۶	+ ۶۴/۳	۴۰۱	۲۴۴	جمع کل لجن آندی		
زنجیره ارزش فولاد											
۲۰۷۵۸۲	۳۷۸۵۱۸	۳۳۲۸۴۱	۵۴۷۱۴۹	۳۴۵۶۲۵	۵۰۱۵۴۸	+ ۴۸/۵	۲۳۱۳۲۷۳	۱۵۵۸۳۱۹	جلال آباد	استخراج سنگ آهن	۱
۱۳۲۳۴۱۸	۱۴۴۹۵۷۱	۱۳۸۷۸۷۹	۱۵۰۴۰۰۰	۹۸۵۲۴۴	۵۴۲۰۴۲	+ ۲۱/۵	۷۱۹۲۱۵۴	۵۹۲۰۰۵۰	چادرمیلو		
۲۴۳۷۱۴	۳۹۵۷۴۶	۲۸۵۳۴۶	۲۸۵۹۷۹	۲۲۶۳۷۱	۲۴۲۹۱۲	+ ۱۹/۱	۱۶۸۰۰۶۸	۱۴۱۱۳۳۶	سیرجان ۲		
۲۱۶۲۴۲	۱۶۰۰۴۹	۴۲۹۷۴۹	۳۲۶۹۴۷	۲۳۵۳۰۴	۱۰۲۱۱۳	- ۵۶/۸	۱۴۷۰۴۰۴	۳۴۰۶۲۹۶	مرکزی		
۳۳۰۴۸	۸۴۲۴	۴۹۶۵۰	۷۳۸۴۲	۸۰۷۸۰	۲۰۱۳۶	-	۲۶۵۸۸۰	۰	میشدوان		
۳۲۸۳۶۱	۱۶۵۵۴۷	۳۴۴۹۹۵	۲۰۶۲۶۴	۱۰۹۳۵۶	۶۹۸۰۳	+ ۲۱۶/۲	۱۲۲۴۳۲۶	۳۸۷۲۳۰	ماهان		
۷۲۴۷۴۰	۷۳۱۷۷۹	۷۷۳۳۴۷	۷۴۲۰۵۶	۶۹۸۳۸۶	۸۳۸۰۲۳	- ۳/۵	۴۵۰۸۳۳۱	۴۶۷۱۳۱۷	گل گهر		
۱۴۷۶۰۱۶	۱۴۴۸۱۲۲	۱۲۱۷۹۵۶	۱۰۹۶۲۱۹	۱۱۲۶۲۸۱	۶۴۰۵۷۷	- ۱۲/۵	۷۰۰۵۱۷۱	۸۰۰۷۰۰۸	گهرزمین		
۱۰۵۰۸۶۸	۹۳۴۲۳۱	۱۲۲۰۹۲۹	۱۰۱۸۲۱۴	۱۶۵۴۷۰۹	۳۶۷۷۸۳	+ ۵۷/۸	۶۲۴۶۷۳۴	۳۹۵۸۷۶۴	سنگان		
۱۲۰۴۷۵	۷۱۱۴۵	۶۸۷۵۶	۸۴۵۴۲	۱۴۲۷۷۵	۴۲۰۰	- ۷۷/۲	۲۵۱۴۹۳	۱۱۰۴۶۶۰	فلات مرکزی		
۳۲۱۹۹۶	۳۳۵۰۷۲	۳۴۳۲۵۷	۳۳۰۵۷۰	۲۸۷۵۸۹	۷۳۵۲۸	-	۱۶۹۲۰۱۲	-	صبانور		
۳۲۸۴۲۷	۹۸۷۵۴	۰	۰	۰	۰	-	۴۲۷۱۸۱	۰	آنومالی شمالی		
۵۵۲۵۰۰	۲۲۳۷۰۹	۱۹۱۱۸۴	۱۷۱۲۴۵	۱۷۰۱۸۱	۲۴۵۶۷۴	-	۱۵۵۴۴۹۳	-	خاورمیانه		
۶۹۲۷۳۸۶	۶۴۰۰۶۶۷	۶۶۴۵۸۸۹	۶۳۸۷۰۲۷	۶۰۶۲۶۱۱	۳۶۴۸۳۳۹	+ ۱۷/۷	۲۵۸۳۱۵۲۰	۳۰۴۲۴۹۸۰	جمع کل سنگ آهن		
۴۱۲۱۵۶	۴۰۱۰۹۴	۳۱۹۸۵۵	۲۰۶۱۰۵	۳۸۲۷۰۱	۳۸۷۴۱۷	+ ۲/۲	۲۲۰۹۳۲۸	۲۱۶۲۲۸۶	گهرزمین	کنسانتره سنگ آهن	۲
۲۲۱۹۷۹	۲۲۴۵۲۰	۱۳۰۴۱۴	۱۳۳۸۷۱	۱۶۱۶۱۰	۲۵۸۸۸۰	- ۲۳/۳	۱۱۳۱۲۸۴	۱۴۷۵۷۱۸	اپال پارسیان		
۶۰۳۴۴۶	۴۶۳۷۱۱	۵۴۸۹۹۹	۵۵۸۴۲۵	۵۶۶۹۰۳	۶۳۳۳۱۲	+ ۳۱/۵	۳۳۷۴۷۹۶	۲۵۶۵۸۱۵	خاورمیانه		
۱۴۲۰۸۴۶	۱۴۵۲۳۲۵	۱۳۹۱۸۸۰	۱۳۲۳۷۲۲	۱۳۳۹۰۳۴	۱۱۸۵۱۷۰	- ۰/۷	۸۱۱۲۹۷۷	۸۱۷۴۵۷۲	گل گهر		

آمار تولید محقق شده (تن)									شرکت / معدن	محصول	ردیف
شهریور ۱۳۹۹	مرداد ۱۳۹۹	تیر ۱۳۹۹	خرداد ۱۳۹۹	اردیبهشت ۱۳۹۹	فروردین ۱۳۹۹	رشد (%)	۶ ماهه اول ۱۳۹۹	۶ ماهه اول ۱۳۹۸			
۸۷۵۶۹۴	۱۰۵۳۸۰۶	۹۸۱۳۷۲	۸۹۰۸۲۵	۱۰۰۳۱۸۶	۷۳۶۲۸۶	+ ۸/۴	۵۵۴۱۱۶۹	۵۱۱۱۴۰۶	چادرملو		
۳۶۷۷۲۷	۳۳۹۸۴۰	۳۶۲۲۳۹	۳۵۳۲۰۱	۳۶۵۴۹۴	۳۷۸۶۲۱	- ۱۷/۱	۲۰۶۷۱۲۲	۲۴۹۳۳۴۵	مرکزی		
۲۰۶۷۷	۲۴۲۲۶	۲۳۶۸۵	۵۲۱۱۹	۶۰۳۱۱	۳۲۶۵۲	- ۱۴/۷	۲۱۳۶۷۰	۲۵۰۵۴۴	جلال آباد		
۱۹۴۵۰۳	۲۲۹۶۲۸	۲۳۱۳۴۸	۲۱۹۶۴۹	۱۴۳۵۵۱	۲۴۱۷۴۴	- ۸۱/۴	۱۹۴۵۰۳	۱۰۴۴۱۶۷	توسعه ملی		
۱۳۱۳۴۴	۱۳۹۶۹۸	۱۴۱۱۳۲	۱۱۷۶۷۵	۱۳۴۳۴۱	۴۶۷۳۱	- ۷۱/۶	۱۳۱۳۴۴	۴۶۱۹۷۳	صبا نور		
۴۲۴۸۳۷۲	۴۳۲۸۸۵۸	۴۱۳۰۹۲۴	۳۹۵۵۵۹۲	۴۱۵۷۱۳۱	۳۸۰۰۸۱۳	- ۳/۲	۴۲۴۸۳۷۲	۲۳۷۳۹۸۲۶	جمع کل کنسانتره		
۶۵۹۵۵۰	۷۰۰۱۶۵	۵۲۸۱۰۰	۶۶۶۴۰۰	۶۴۶۳۵۰	۶۰۸۱۰۱	+ ۴/۹	۳۸۰۸۶۶۶	۳۶۲۸۹۴۸	فولاد مبارکه	گندله سنگ آهن	۳
۵۲۹۰۱۰	۵۲۴۸۵۴	۴۵۹۶۴۷	۵۲۹۱۴۸	۳۵۹۳۷۳	۵۳۶۷۴۳	- ۸/۳	۲۹۳۸۷۷۵	۳۲۰۵۸۰۲	فولاد خوزستان		
۵۸۳۶۴۱	۵۰۶۶۳۴	۵۴۱۸۷۵	۶۰۱۶۱۹	۵۵۱۱۸۰	۵۵۰۵۵۵	+ ۱۸/۲	۳۳۳۵۵۰۴	۲۸۲۱۳۲۳	خاورمیانه		
۳۴۱۴۶۵	۳۳۴۷۹۵	۳۲۸۰۹۹	۳۴۴۶۷۶	۱۹۴۵۶۹	۳۳۱۳۰۱	+ ۷/۶	۱۸۷۴۹۰۵	۱۷۴۲۰۱۷	چادرملو		
۲۸۷۹۶۷	۳۶۳۰۶۵	۱۴۳۹۵۲	۲۶۳۶۰۸	۲۵۸۰۱۳	۲۸۹۳۲۶	- ۶/۷	۱۶۰۵۹۱۱	۱۷۲۱۵۵۹	اپال پارسیان		
۲۶۶۰۲۱	۲۶۴۸۵۰	۱۷۰۷۴۰	۲۱۷۶۵۲	۲۲۵۱۴۷	۲۳۱۲۹۴	+ ۵۰/۴	۱۳۷۵۷۰۴	۹۱۴۷۲۰	سنگان خراسان		
۱۱۰۹۵۱۲	۱۰۴۵۱۳۶	۱۰۷۲۵۲۵	۱۰۳۸۱۱۹	۱۰۲۰۱۲۴	۱۰۲۶۳۳۹	+ ۳/۵	۶۳۱۱۷۵۵	۶۰۹۴۲۵۷	گل گهر		
۱۷۵۷۰۱	۱۰۴۶۳۴	۱۳۷۵۲۶	۱۹۰۱۳۶	۱۸۰۶۶۸	۴۳۱۴۷	+ ۳۴	۸۳۱۸۱۲	۶۲۰۸۸۳	فولاد خراسان		
۲۱۸۱۸	۲۴۰۳۵	۳۵۱۸۵	۵۳۱۰۴	۳۱۰۹۲	۴۴۸۷۲	- ۱/۴	۲۱۰۱۰۶	۲۱۳۱۱۰	صبانور		
۱۴۶۹۵۰	۴۹۴۲۱	۱۴۱۵۲۴	۱۷۵۲۸۸	۲۷۱۸۰	.	-	۵۴۰۳۶۳	.	توسعه ملی		
۴۱۲۱۶۱۵	۳۹۱۷۵۸۹	۳۵۵۹۱۷۳	۴۰۷۹۷۵۰	۳۴۹۳۶۹۶	۳۶۶۱۶۸۷	+ ۸/۹	۲۲۸۳۳۵۰۱	۲۰۹۶۲۶۱۹	جمع کل گندله		
۶۹۷۰۶۱	۵۴۶۹۷۹	۵۹۳۴۱۴	۶۲۷۲۵۴	۷۱۶۵۰۰	۷۱۱۵۰۰	+ ۷/۶	۳۸۹۲۷۰۸	۳۶۱۸۳۳۲	فولاد مبارکه		
۷۴۳۷۰	۶۴۰۵۷	۴۵۰۸۴	۷۳۳۵۹	۷۲۵۳۳	۷۰۰۲۵	+ ۱۳/۱	۳۹۹۴۲۸	۳۵۳۱۴۲	فولاد سفیددشت		
۱۰۸۷۴۹	۱۰۷۴۱۹	۷۸۹۸۹	۱۳۰۰۷۳	۱۲۷۰۱۵	۱۲۹۶۶۰	+ ۱۶/۱	۶۸۱۷۰۵	۵۸۶۹۳۱	فولاد سبا		
۱۵۴۵۱۹	۱۴۵۹۴۵	۱۴۴۷۵۶	۱۴۶۷۹۵	۱۰۰۵۱۲	۱۵۴۱۶۵	+ ۳/۳	۸۴۶۶۹۲	۸۱۹۶۹۲	فولاد هرمزگان		
۱۵۸۲۶۲	۱۳۸۷۴۶	۱۱۰۷۵۷	۱۴۴۴۲۸	۱۵۲۱۲۳	۱۲۴۲۴۵	+ ۸/۸	۸۲۸۵۶۱	۷۶۱۶۶۹	فولاد کاوه جنوب		

آمار تولید محقق شده (تن)									شرکت / معدن	محصول	ردیف
شهریور ۱۳۹۹	مرداد ۱۳۹۹	تیر ۱۳۹۹	خرداد ۱۳۹۹	اردیبهشت ۱۳۹۹	فروردین ۱۳۹۹	رشد (%)	۶ ماهه اول ۱۳۹۹	۶ ماهه اول ۱۳۹۸			
.	.	۶۴۰۲۸	۶۶۹۴۴	۵۶۲۶۰	۶۴۲۳۲	- ۳۳	۲۵۱۴۶۴	۳۷۵۵۸۳	فولاد غدیر		
۶۹۵۰۴	۳۸۸۳۷	۳۸۸۳۷	۵۹۸۳۳	۶۷۲۶۱	۶۵۳۴۶	+ ۰/۶	۳۶۹۷۹۴	۳۶۷۶۵۵	فولاد سبزوار		
۳۲۲۱۲۲	۳۰۹۰۱۸	۳۴۵۹۹۹	۳۵۴۴۰۵	۵۴۷۹۸۵	۳۴۵۸۸۴	+ ۱۱/۸	۲۲۲۵۴۱۳	۱۹۹۰۲۵۸	فولاد خوزستان		
۱۲۹۵۴۷	۱۱۵۹۷۸	۹۷۰۲۲	۱۲۴۰۸۳	۱۲۴۱۱۸	۲۳۷۷۷	- ۱۵/۳	۶۱۴۵۲۵	۷۲۵۹۰۰	فولاد خراسان		
.	- ۱۰۰	.	۵۱۴۵۲	ذوب آهن اصفهان		
۷۸۸۵۱	۷۰۲۲۴	۷۰۳۰۱	۶۲۸۰۰	۷۰۶۵۳	۷۲۱۳۷	+ ۵۰/۸	۴۲۴۹۶۶	۲۸۱۷۹۹	فولاد میانه		
۶۰۲۲۵	۶۰۲۰۰	۶۳۹۳۳	۶۷۱۳۳	۵۴۲۰۳	۶۵۱۳۰	+ ۲۱/۳	۳۷۰۸۲۴	۳۰۵۷۶۸	فولاد شادگان		
۷۲۲۲۵	۶۶۳۲۲	۶۳۸۷۵	.	۵۴۹۴۸	۶۱۰۰۲	- ۱۰/۷	۳۱۸۳۷۲	۳۵۶۴۰۶	خاورمیانه		
۱۹۸۸	۱۳۳۵	۶۶۶	۲۲۹۸	۱۸۰۵	۴۳۱۶	- ۵۵/۲	۱۲۴۰۷	۲۷۷۰۳	صبا فولاد		
۷۶۰۱۰	۷۵۲۸۰	۵۱۱۲۵	۷۱۰۲۵	۷۱۲۰۲	۷۲۱۲۴	+ ۱۰	۴۱۶۷۶۶	۳۷۹۱۰۰	ارفع		
۷۹۷۲۷	۷۶۵۳۳	۴۵۹	۶۹۰۷۱	۸۳۹۵۴	۷۲۹۲۸	+ ۶۱/۹	۳۸۲۶۷۲	۲۳۶۴۰۰	صبا (بریکت گرم)		
۸۴۱۸۸	۶۷۴۸۵	۳۴۱۳۲	۷۶۵۰۵	۷۴۲۳۵	۶۸۶۰۶	+ ۲۱/۸	۴۰۵۱۵۱	۳۳۲۶۵۶	فولاد نی ریز		
۱۳۲۶۳۱	۸۷۹۸۹	۱۳۱۲۶۵	۱۳۳۲۸۶	۱۳۵۷۵۷	۱۱۰۰۱۲	+ ۴/۸	۷۳۰۹۴۰	۶۹۷۵۳۳	آهن و فولاد گل گهر (گوهر)		
۱۰۷۷۴۵	۳۲۹۲۹	۱۳۱۶۰۹	۱۴۴۳۷۹	۱۴۰۶۰۱	۱۲۵۲۰۸	- ۱۰	۶۸۲۴۷۱	۷۵۷۷۹۸	آهن و فولاد گل گهر (کوثر)		
۱۲۵۲۶۰	۱۴۷۴۷۳	۱۳۸۲۴۱	۱۴۴۵۴۵	۱۳۸۶۱۷	۱۳۸۲۱۹	+ ۹/۶	۸۳۲۳۵۵	۷۵۹۵۵۱	چادرملو		
۸۸۹۳۵	۸۱۹۸۷	۸۷۹۰۰	۸۸۰۲۶	۸۴۴۴۹	۸۵۶۰۲	-	۵۱۶۸۹۹	-	جهان فولاد سیرجان		
۵۷۲۵۸	۳۶۵۵۸	۷۴۹۰۲	۷۵۲۲۴	۵۱۴۲۴	۶۲۳۶۰	-	۳۵۷۷۲۶	-	بافت		
۲۶۸۱۱۷۷	۲۲۷۳۳۷۱	۲۳۶۹۴۴۷	۲۶۶۱۴۶۶	۲۹۲۷۳۰۷	۲۹۲۷۳۰۷	+ ۱۲/۹	۱۵۵۶۸۰۶۹	۱۳۷۸۵۲۸۳	جمع کل آهن اسفنجی		
۶۳۹۲۰۰	۴۸۳۴۸۵	۵۷۱۲۵۳	۶۳۷۰۲۲	۶۲۳۰۰۹	۶۳۶۱۶۰	+ ۸/۶	۳۵۹۰۱۲۹	۳۳۰۵۷۵۴	مبارکه (اسلب)	شمش فولاد	
۱۳۷۳۹۱	۱۱۸۴۸۳	۱۱۱۶۰۱	۱۲۶۵۰۳	۶۰۸۱۴	۱۳۲۲۱۱	- ۴/۵	۶۸۷۰۰۳	۷۱۹۳۳۷	هرمزگان (اسلب)		
۱۰۷۱۲۸	۱۰۵۳۹۹	۱۰۲۹۹۹	۱۱۶۹۳۶	۱۳۱۸۳۳	۱۳۲۱۸۲	- ۰/۸	۶۹۶۴۷۷	۷۰۱۸۹۱	سبا (اسلب)		
۱۱۹۰۶۰	۱۰۴۰۱۶	۱۰۸۶۳۱	۱۲۷۶۰۷	۱۳۱۱۶۶	۱۲۸۴۵۹	+ ۱۲/۸	۷۱۸۶۶۹	۶۳۷۲۹۸	خوزستان (اسلب)		

آمار تولید محقق شده (تن)									شرکت / معدن	محصول	ردیف		
شهریور ۱۳۹۹	مرداد ۱۳۹۹	تیر ۱۳۹۹	خرداد ۱۳۹۹	اردیبهشت ۱۳۹۹	فروردین ۱۳۹۹	رشد (%)	۶ ماهه اول ۱۳۹۹	۶ ماهه اول ۱۳۹۸					
۲۰۲۳۲۰	۱۹۵۰۲۱	۲۱۸۸۶۱	۲۰۲۷۴۶	۱۵۰۲۲۳	۲۰۲۳۳۸	+ ۹/۵	۱۱۷۱۴۰۹	۱۰۶۹۳۶۱	خوزستان (بلوم)				
۰	۴۷۵۳	۰	۰	۶۷۰۸۰	۱۴۶۶۱	- ۵۵/۵	۸۶۴۹۴	۱۹۴۱۴۶	خوزستان (بیلت)				
۲۰۱۸۱۵	۱۸۶۰۹۴	۱۹۶۳۴۱	۲۰۶۸۸۶	۲۰۷۳۴۷	۱۷۱۷۷۶	- ۲/۷	۱۱۷۰۲۵۹	۱۲۰۳۳۶۵	ذوب آهن (بلوم)				
۱۵۸۲۸	۱۷۹۵۵	۱۳۳۹۸	۱۱۴۴۹	۱۶۷۲۵	۱۱۶۱۴	- ۶۳/۲	۸۶۹۶۹	۲۳۶۴۳۳	فولاد آلیاژی (بلوم)				
۱۲۵۸۵۱	۱۰۹۶۴۹	۹۱۴۹۴	۶۰۳۰۶	۷۱۷۷۴	۱۰۰۵۱۶	- ۵/۲	۵۵۹۵۹۰	۵۹۰۵۱۵	کاوه جنوب (بیلت)				
۹۵۸۴۵	۹۸۱۲۱	۷۹۰۴۸	۱۰۰۹۱۱	۹۶۷۴۶	۲۰۳۸۰	- ۱۲/۹	۴۹۱۰۵۱	۵۶۴۰۰۸	خراسان (بیلت)				
۸۵۶۲۸	۶۵۳۶۵	۷۳۹۸۴	۸۶۸۴۳	۷۸۴۱۲	۸۸۹۱۰	- ۳/۴	۴۷۹۱۴۲	۴۹۶۱۸۷	چادرملو (بیلت)				
۷۵۹۷۴	۷۰۶۰۸	۶۸۰۰۹	۷۱۴۱۳	۶۸۹۶۲	۶۰۱۹۰	- ۷/۸	۴۱۵۱۵۶	۴۵۰۳۱۱	ارفع (بیلت)				
۵۱۰۴	۷۷۲۴	۶۷۴۰	۹۷۸۸	۹۴۲۵	۱۲۳۲	+ ۱۰۶۴	۴۰۰۱۳	۳۴۳۷	ملی فولاد				
۲۷۹۳۰	۲۸۹۸۸	۳۳۱۶۹	۳۵۹۰۳	۳۳۵۳۴	۱۴۶۸۱	+ ۳۴/۷	۱۷۳۲۰۵	۱۲۸۶۰۰	بناب (بیلت)				
۱۸۳۹۰۷۴	۱۵۹۵۶۶۱	۱۶۷۴۵۲۸	۱۷۹۴۳۱۳	۱۷۴۷۰۵۰	۱۷۱۵۲۱۰	+ ۰/۶	۱۰۳۶۵۵۶۶	۱۰۳۰۰۶۴۳	جمع کل شمش فولادی				
۴۶۷۲۷۴	۴۴۷۲۶۷	۴۴۶۴۲۹	۴۱۷۵۷۵	۴۶۰۵۹۴	۴۷۶۳۳۴	- ۴/۶	۲۷۱۵۴۷۳	۲۸۴۵۸۳۷	ورق گرم مبارکه			محصولات فولادی	۶
۹۹۱۲۰	۱۰۰۴۸۴	۹۷۳۱۸	۱۱۲۲۸۱	۱۳۱۱۹۰	۱۲۷۱۹۶	- ۱	۶۶۷۵۸۹	۶۷۴۶۳۷	ورق گرم سبا				
۴۸۰۰۰	۴۰۰۰۰	۳۰۰۰۰	۳۰۰۰۰	۳۰۰۰۰	۲۸۰۰۰	+ ۹۶/۲	۲۰۶۰۰۰	۱۰۵۰۰۰	ورق نورد و لوله اهواز				
۷۸۲۱۱	۵۷۳۳۳	۷۰۵۹۰	۵۵۰۶۰	۶۳۷۳۱	۵۷۸۸۵	+ ۱	۳۸۲۸۱۰	۳۷۸۹۷۰	تیر آهن ذوب آهن				
۶۶۲۶	۶۹۷۴	۷۲۶۲	۱۱۹۷۰	۹۸۲۵	۸۶۹۶	+ ۲۴۶/۵	۵۱۳۵۳	۱۴۸۱۸	تیر آهن ملی فولاد				
۴۱۸۵۸	۳۸۴۳۲	۴۷۲۲۸	۴۷۷۳۲	۵۱۳۷۴	۳۲۱۹۸	- ۸/۸	۲۵۸۸۲۲	۲۸۳۸۹۰	میلگرد ذوب آهن				
۳۴۲۹۸	۲۶۸۵۸	۳۰۹۰۵	۳۰۰۵۵	۴۳۶۴۵	۱۵۵۱۳	+ ۹/۴	۱۸۱۲۷۴	۱۶۵۶۶۱	میلگرد آذربایجان				
۵۱۹۴۱	۵۳۰۷۴	۳۸۰۹۲	۴۸۹۵۷	۵۳۹۴۰	۱۴۵۰۴	- ۱۸/۸	۲۶۰۵۰۸	۳۲۱۰۳۳	میلگرد خراسان				
۲۳۵۰۴	۲۱۵۱۷	۲۲۷۳۹	۲۰۶۴۷	۲۴۴۹۶	۲۰۴۸۵	- ۳/۴	۱۳۳۳۶۱	۱۳۸۰۱۱	میلگرد فولاد آلیاژی				
۱۷۱۲۸	۲۳۸۰۹	۲۳۹۸۵	۲۹۱۷۰	۲۳۷۵۳	۷۸۶۸	+ ۱۸۳/۵	۱۲۵۷۱۲	۴۴۳۴۷	میلگرد ملی فولاد				
۵۹۰۴۶	۷۲۵۲۳	۷۸۰۲۷	۷۲۱۱۷	۸۳۷۸۲	۸۱۷۶۱	+ ۱/۱	۴۴۷۲۵۶	۴۴۲۲۶۸	شمش کالایی				

آمار تولید محقق شده (تن)									شرکت / معدن	محصول	ردیف
شهریور ۱۳۹۹	مرداد ۱۳۹۹	تیر ۱۳۹۹	خرداد ۱۳۹۹	اردیبهشت ۱۳۹۹	فروردین ۱۳۹۹	رشد (%)	۶ ماهه اول ۱۳۹۹	۶ ماهه اول ۱۳۹۸			
۳۰۷۲	۸۱۳	۱۸۴۰	۵۱	۰	۱۸۹۳	- ۶۱/۱	۷۶۶۹	۱۹۷۳۳	کلاف ذوب‌آهن		
۴۹۷۴	۳۸۳۰	۶۰۸۳	۵۷۵۹	۵۸۰۰	۱۲۰۷	+ ۲۱۷	۲۷۶۵۳	۸۷۲۰	ریل ذوب‌آهن		
۶۶۱	۸۳۸	۸۶۴	۴۳۱	۵۰۲	۸۵۹	- ۲۵/۷	۴۱۵۵	۵۵۹۴	لوله ملی فولاد		
۲۰۸۱	۲۱۶۲	۳۰۹۴	۲۸۴۶	۴۰۶۸	۵۶۸	-	۱۴۸۳۷	-	کلاف ملی فولاد		
۷۹۰۶۰	۷۲۷۹۰	۷۵۱۹۹	۷۴۱۶۸	۷۸۹۰۴	۷۷۷۱۵	+ ۸/۵	۴۵۷۸۳۶	۴۲۱۹۱۴	ورق عریض اکسین		
۲۲۰۰۸	۲۲۸۲۲	۲۴۶۱۰	۹۶۰۰	۱۵۵۰۲	۶۳۳۰	- ۱۸/۲	۱۰۰۸۷۲	۱۲۳۳۵۹	ورق گالوانیزه		
۰	۰	۰	۰	۰	۰	- ۱۰۰	۰	۹۰۶	تیرآهن بناب		
۳۷۷۶۰	۳۸۰۸۰	۳۷۰۷۹	۴۰۱۶۶	۳۱۰۱۷	۱۰۴۷۸	+ ۴۷	۱۹۴۵۸۰	۱۳۲۳۴۶	میلگرد بناب		
۰	۰	۰	۰	۰	۰	- ۱۰۰	۰	۱۶۴۱	سایر (بناب)		
۰	۲۵	۱۸۰۶	۴۸۰۷	۱۷۰۷	۴۲۵۷	+ ۲۵۸	۱۲۶۰۲	۳۵۲۰	سایر (ذوب‌آهن)		
۴۸۲۶	۳۷۹۸	۵۴۹۶	۳۴۷۹	۳۷۹۴	۴۶۳۵	+ ۵۱	۲۶۰۲۸	۱۷۲۳۸	سایر (فولاد آلیاژی)		
۱۰۸۱۴۴۸	۱۰۳۳۴۲۹	۱۰۴۸۶۴۶	۱۰۱۶۸۷۱	۱۱۱۷۶۲۴	۹۷۸۳۸۲	+ ۲/۱	۶۲۷۶۳۹۱	۶۱۴۹۴۴۳	جمع کل محصولات فولادی		
۱۱۱۸۱	۱۱۶۳۰	۱۲۴۳۰	۱۰۰۲۵	۱۰۹۲۸	۳۵۶۴	- ۱	۵۹۷۵۸	۶۰۳۷۰	البرز مرکزی		استخراج زغال سنگ
۱۷۸۹۲۶	۱۲۵۲۸۶	۱۷۵۶۰۵	۱۲۹۴۹۶	۱۴۳۰۹۷	۹۹۵۱۶	- ۴/۴	۸۵۱۹۲۶	۸۹۱۴۹۱	طبس		
۱۹۰۱۰۷	۱۳۶۹۱۶	۱۸۸۰۳۵	۱۳۹۵۲۱	۱۵۴۰۲۵	۱۰۳۰۸۰	- ۴/۲	۹۱۱۶۸۴	۹۵۱۸۶۱	جمع کل زغال سنگ		
۸۹۸۱	۸۹۵۶	۱۰۰۳۵	۷۶۶۳	۷۷۵۷	۵۰۹۷	+ ۰/۴	۴۸۴۸۹	۴۸۳۰۱	البرز مرکزی	تولید کنسانتره زغال سنگ	
۳۳۵۸۸	۵۳۳۲۸	۵۸۰۵۰	۶۲۰۰۲	۵۲۲۲۷	۴۲۰۱۴	- ۷	۳۰۱۲۰۹	۳۲۳۷۷۱	طبس		
۴۲۵۶۹	۶۲۲۸۴	۶۸۰۸۵	۶۹۶۶۵	۵۹۹۸۴	۴۷۱۱۱	- ۶/۲	۳۴۹۶۹۸	۳۷۲۷۷۱	جمع کل کنسانتره		

مأخذ: آمار و اطلاعات سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران (ایمیدرو).

بررسی میزان عرضه انواع شمش فولادی در بورس کالا نیز نشان می‌دهد که از مجموع تولید ۱۷/۷ میلیون تن شمش فولادی در هفت ماهه نخست سال ۱۳۹۹، حدود ۲/۳ میلیون تن شمش در بورس کالا عرضه، ۳/۱ میلیون تن صادرات، بخشی از شمش تولیدی به صورت خودمصرفی در واحدهای کشور به محصولات فولادی تبدیل شده و قسمتی از آن در بازار آزاد به فروش رسیده یا در انبارها ذخیره شده است. جدول ۲ تولید، عرضه و تقاضای محصولات عمده فلزی را با توجه به آمار معاملات بورس کالای ایران در هفت‌ماهه نخست سال ۱۳۹۹ نشان می‌دهد.

جدول ۲. آمار تولید، عرضه و تقاضای فلزات اساسی در هفت ماهه نخست سال ۱۳۹۹

محصول	تولید (تن)	عرضه در بورس کالا (تن)	تقاضا در بورس کالا (تن)	قیمت متوسط هفت ماهه (تومان بر کیلوگرم محصول)
شمش فولاد*	۱۷,۷۳۴,۰۰۰	۲,۳۰۳,۰۰۰	۳,۹۹۷,۰۰۰	۸,۲۱۸
میلگرد فولادی	۵,۲۷۸,۰۰۰	۸۲۸,۸۵۰	۱,۳۷۵,۰۰۰	۸,۳۶۰
ورق گرم فولادی	۵,۲۸۰,۰۰۰	۲,۰۸۷,۰۰۰	۲,۴۰۳,۰۰۰	۹,۲۳۹
مس کاتد	۱۶۲,۷۳۰	۱۲۴,۸۶۵	۱۲۶,۵۵۵	۹۴,۹۴۱
شمش آلومینیم	۲۲۷,۱۰۴	۱۶۱,۷۴۵	۲۶۷,۴۹۰	۲۹,۲۶۹

مأخذ: آمار ایמידرو، انجمن تولیدکنندگان فولاد و بورس کالای ایران.

* منظور بلوم و بیلت فولادی است (عرضه اسلب در بورس کالا انجام نشده است).

همان‌طور که در جدول ۳ مشخص است، صادرات محصولات معدن و صنایع معدنی در ۶ ماهه نخست سال ۱۳۹۹ از نظر وزنی با افت ۴۲ درصدی و از نظر ارزشی با افت ۴۳ درصدی نسبت به مدت مشابه سال قبل از آن مواجه بوده است. زنجیره فولاد با صادرات ۱/۷ میلیارد دلاری حدود ۵۵ درصد ارزش صادرات بخش معدن و صنایع معدنی را به خود اختصاص داده است پس از آن زنجیره مس با صادرات ۴۵۷ میلیون دلاری (سهم ۱۵ درصدی) و زنجیره سیمان با صادرات ۳۱۹ میلیون دلاری (سهم ۱۰/۵ درصدی) در رده‌های بعدی قرار دارند.

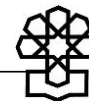
جدول ۳. تجارت محصولات معدنی و صنایع معدنی در ۶ ماهه نخست سال ۱۳۹۹

نام محصول	صادرات				واردات			
	میزان (تن)	رشد (%)	ارزش (میلیون دلار)	رشد (%)	میزان (تن)	رشد (%)	ارزش (میلیون دلار)	رشد (%)
آنتیموان	۲,۰۰۳	-۶۶	۳/۳۱	-۷۰	۷۶	-۴۳	۰/۶۱	-۵۲
فولاد و محصولات فولادی	۴,۳۷۵,۸۵۱	-۳۰	۱,۵۹۰/۷۱	-۳۷	۷۳۲	-۲۶	۸	-۳۳
انواع سنگ و ...	۲,۴۵۹,۲۷۵	-۱۹	۷۲/۰۴	-۳۱	۱۷,۲۲۲	۳۶	۲۴/۱۷	۵
انواع فرو	۳۸۸/۲۶	-۴۶	۰/۲۱۷	-۴۷	۷,۷۸۸	۲۶	۲۴/۷۶	۱۸
سفال، آجر، کاشی و سرامیک	۱۶,۸۴۸	-۴۴	۴/۹۹	-۱۹	۲۱,۸۲۳	-۱۳	۷۲/۶۲	-۱
زغال سنگ و کک	۰	-	۰	-	۷۴۸,۱۶۷	۴۷	۱۷۱/۹۹	۱۴
زنجره آلومینیم و محصولات	۶۱,۱۴۷	۸۴	۱۰/۱/۱۱	۵۶	۱۰۲,۰۹۱	۱۰۲	۱۵۴/۳۴	۱۱
زنجره تیتان	۱۴/۶۹	-۸۲	۰/۰۴۴	-۶۸	۲۷,۷۵۵	-۲۶	۷۳/۴۲	-۳۰
زنجره سرب	۲۲,۷۹۰	-۵۵	۱۷/۹۲	-۶۷	۱۲۰	-۹۷	۰/۴۹	-۹۶
زنجره روی	۱۱۰,۹۲۳	۳۴	۱۵۲/۲۱	-۲۲	۱۰,۸۹۰	-۷۷	۶/۰۹	-۷۱
زنجره سیمان	۷,۶۳۰,۴۲۸	-۱۷	۳۱۹/۳۷	-۳۱	۳۹۵,۳۵۰	-۱۰	۲۷۶/۹۰	-۲۵
زنجره مولیبدن	۱,۵۷۸	-۲	۱۶/۰۵	-۷	۱۱	۲۶۵	۰/۳۱	۳۵
زنجره کروم	۸۲,۱۷۶	-۴۴	۱۳/۸۱	-۵۵	۲,۹۱۶	۱۱	۵/۵۷	۲
سایر معدن و صنایع معدنی	۴,۵۴۵,۸۴۲	-۱۷	۳۱۹/۳۷	-۳۱	۳۹۵,۳۵۰	-۱۰	۲۷۶/۹	-۲۵
فلزات گرانبها	۰	-	۰	-	۰	-۶۲	۰/۶۵	۲۷
مس و محصولات	۱۰۰,۱۶۴	-۶۳	۴۵۷/۵۶	-۴۲	۷۳۲	-۲۶	۸	-۳۳
میکا	۱۰۴	۳۷	۰/۰۱۲	۷۲	۵۹۵	۱۹	۰/۵	۱۲
نیکل و محصولات	۰	-	۰	-	۱,۳۴۳	۱۶	۲۰/۸۷	۱۰
کنسانتره و سنگ آهن و گندله	۳۰۳,۲۷۳	-۹۱	۲۲/۳۱	-۹۲	۰	-	۰	-
سنگ آهن دانه بندی	۱,۲۰۶,۲۹۶	-۷۴	۴۵/۰۷	-۷۹	۰	-	۰	-
پودر آلومینا	۵۴۱	۶۲	۱/۰۹	۱۸۰	۱۶۲,۵۵۷	۰	۶۷/۹۸	-۱۵
آهن اسفنجی	۲۲۸,۱۶۶	-۶۷	۴۱/۲۳	-۶۶	۲۲	-۹۳	۰/۰۲	-۹۴
فروسلیس	۲۸,۲۲۲	-۱۴	۱۹/۴۲	-۳۲	۱۱۷	-۵۴	۰/۱۸	-۷۵
فرومولیبدن	۶۹۷	۲۶	۷/۳۹	۱۸	۰	-۱۰	۰/۰۱	-۶
فروسلیکومنگنز	۱۲۵	۵۷	۰/۱۲۹	۵۹	۳۱,۲۵۴	-۴۸	۳۰/۸۲	-۴۹
عناصر نادر و خاص	۶۰	۱۳۱	۰/۰۲	۳۳	۱۸۸	-۶۰	۱/۱۵	-۴۰
فرومگنز	۰	-	۰	-	۵۹,۵۶۵	-۳۷	۷۱/۰۹	-۴۵
جمع کل	۲۱,۱۷۶,۹۲۱	-۴۲	۳,۰۴۹/۴۹	-۴۳	۲,۲۸۰,۳۱۲	۱۶	۱,۷۵۴/۷۸	-۳

مأخذ: آمار گمرک جمهوری اسلامی ایران.

از مهم‌ترین دلایل افت صادرات محصولات معدنی و فلزی می‌توان به موارد زیر اشاره کرد:

- شرایط جدید ناشی از شیوع ویروس کرونا که به افت تقاضای جهانی برای کامودیتی‌ها و محدود شدن تجارت به‌ویژه در مرزهای زمینی منجر شد؛
- سیاست‌های تنظیم بازار دولت به منظور کنترل عرضه و قیمت محصولات معدنی و فلزی در کشور؛
- وضع عوارض صادراتی بر صادرات مواد معدنی مانند: سنگ آهن دانه بندی، کنسانتره، گندله، آهن

اسفنجی، کنسانتره مس، سرب و روی و سنگ‌های ساختمانی و تزئینی؛

• تشدید تحریم‌های بین‌المللی، محدودیت در انتقال پول و حمل‌ونقل دریایی؛

با توجه به افت تقاضای بازار داخلی برای مصرف محصولات معدنی و فلزی به‌ویژه محصولات مورد استفاده در صنعت ساختمان (اعم از فولاد، محصولات فولادی، سیمان، گچ، سنگ‌های ساختمانی و تزئینی، کاشی و سرامیک) به‌دلیل رکود ساخت‌وساز و کاهش یا عدم تحقق بودجه‌های عمرانی کشور، میزان مصرف محصولات مذکور نسبت به سال‌های گذشته رشد قابل ملاحظه‌ای نداشته و همین امر اهمیت حمایت از صادرات این محصولات را نشان می‌دهد. بنابراین سیاست‌های تنظیم بازار دولت باید به‌نحوی باشد که به هیچ‌وجه در صادرات محصولات معدنی و فلزی که تولید آنها مازاد بر نیاز کشور است خللی ایجاد نشود و ضمن توسعه صادرات و بازارهای صادراتی، تأمین پایدار نیاز داخلی کشور نیز انجام شود. نظرات کارشناسی مرکز پژوهش‌های مجلس در خصوص سیاست‌های صادراتی و تنظیم بازار کشور در گزارش^۱ کارشناسی جداگانه‌ای به تفصیل بیان شده است.

۲-۱. مهم‌ترین رویدادهای داخلی بخش معدن و صنایع معدنی

در جدول زیر رویدادهای مهم بخش معدن و صنایع معدنی در ۶ ماهه نخست سال ۱۳۹۹ آمده است. از جمله طرح‌های مهم بخش معدن و صنایع معدنی که در ۶ ماهه نخست سال به بهره‌برداری رسیده‌اند می‌توان به فاز اول کارخانه صنایع آلومینیم جنوب (سالکو) به ظرفیت ۳۰۰ هزار تن در سال، طرح گندله‌سازی ۲/۵ میلیون تنی فراگیر سناباد، طرح تولید کنسانتره سنگان مبارکه، طرح گندله‌سازی ۵ میلیون تنی سه چاهون بافق و تجهیز، آماده‌سازی و استخراج زیرزمینی معدن سرب و روی انگوران اشاره کرد.

جدول ۴. رویدادهای مهم داخلی بخش معدن و صنایع معدنی در ۶ ماهه نخست سال ۱۳۹۹

ردیف	شرح رویداد	بازه زمانی
۱	انعقاد تفاهم‌نامه همکاری سازمان ایמידرو و گروه کشتیرانی جمهوری اسلامی ایران در راستای رونق حمل‌ونقل دریایی حوزه معدن و صنایع معدنی	فروردین ۱۳۹۹
۲	اجرای فرایند هیپ لیچینگ اکسید روی با مشخصات خاکه معدن سرب و روی مهدی‌آباد در مقیاس پایلوت	فروردین ۱۳۹۹
۳	سرمایه‌گذاری ۴,۰۰۰ میلیارد ریالی برای طرح‌های توسعه مس سونگون در سال ۱۳۹۸	فروردین ۱۳۹۹
۴	انجام عملیات ریل‌گذاری ایستگاه جلال‌آباد کرمان به کارخانه فولاد ایرانیان	فروردین ۱۳۹۹
۵	افتتاح نخستین فاز پروژه بهبود کیفیت خطوط ۵ تا ۷ کنسانتره شرکت معدنی و صنعتی گل‌گهر	فروردین ۱۳۹۹
۶	اجرای طرح تصفیه فاضلاب و پساب به روش اولترا فیلتراسیون برای نخستین بار در کشور در مجتمع فولاد سفیددشت	فروردین ۱۳۹۹
۷	کلنگ‌زنی فاز سوم کوره‌های پخت آهک کلسینه و دولومیت با ظرفیت سالیانه ۵۲۸ هزار تن در شرکت فولاد سنگ مبارکه	فروردین ۱۳۹۹

۱. مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، «اظهارنظر کارشناسی درباره: «طرح توسعه و تولید پایدار زنجیره فولاد با رویکرد اصلاح سیاست‌های تنظیم بازار» (ویرایش اول)»، شماره: ۱۷۳۲۱، ۱۳۹۹.

ردیف	شرح رویداد	بازه زمانی
۸	کلنگ‌زنی طرح اجرای سنگ‌شکن اولیه و خط خردایش با ظرفیت سالیانه ۴ میلیون و ۲۰۰ هزار تن در شرکت فولاد سنگ مبارکه	فروردین ۱۳۹۹
۹	توقف تولید اولین کارخانه کنسانتره هماتیته بخش خصوصی به‌دلیل مشکلات ارزی	اردیبهشت ۱۳۹۹
۱۰	افتتاح صنایع آلومینیم جنوب به‌عنوان بزرگ‌ترین و مدرن‌ترین مجتمع تولید آلومینیم ایران در منطقه ویژه اقتصادی لامرد	اردیبهشت ۱۳۹۹
۱۱	صدور مجوز فاز ۲ فولاد بافت برای تولید گندله و آهن اسفنجی	اردیبهشت ۱۳۹۹
۱۲	صدور بخشنامه ممنوعیت صادرات فولاد بدون مجوز وزارت صمت	اردیبهشت ۱۳۹۹
۱۳	افتتاح طرح گندله‌سازی ۲/۵ میلیون تنی فراگیر سناباد	اردیبهشت ۱۳۹۹
۱۴	حذف تعرفه واردات ورق فولادی کمتر از سه میلیمتر	اردیبهشت ۱۳۹۹
۱۵	اجرای شدن طرح احیای معادن کرومیت در استان سیستان و بلوچستان با سرمایه‌گذاری شرکت صدر تأمین	خرداد ۱۳۹۹
۱۶	بهره‌برداری از فاز نخست آب شیرین‌کن منطقه ویژه اقتصادی لامرد	خرداد ۱۳۹۹
۱۷	کلنگ‌زنی مرکز نوآوری تحول دیجیتال در صنعت فولاد با همکاری معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری، شرکت فولاد مبارکه و دانشگاه تهران	خرداد ۱۳۹۹
۱۸	افتتاح واحد تولید کنسانتره فولاد سنگان وابسته به فولاد مبارکه اصفهان	خرداد ۱۳۹۹
۱۹	افتتاح کارخانه گندله‌سازی ۵ میلیون تنی سه چاهون بافق	خرداد ۱۳۹۹
۲۰	دستیابی به رکورد کمترین میزان مصرف الکتروگرافیتی در فولاد مبارکه	خرداد ۱۳۹۹
۲۱	رونمایی از پروژه چرخ مسی بومی‌سازی شده شرکت‌های داخلی	خرداد ۱۳۹۹
۲۲	مسدودسازی تونل‌های غیرمجاز معدن آلباغ از سوی شرکت آلومینای ایران	خرداد ۱۳۹۹
۲۳	کلنگ‌زنی طرح خط نورد گرم ۲ فولاد مبارکه اصفهان	خرداد ۱۳۹۹
۲۴	اعلام ممنوعیت صادرات سنگ آهن و واردات ریل	خرداد ۱۳۹۹
۲۵	امضای تفاهم‌نامه شرکت تأمین و توسعه زیرساخت‌های شرق با شرکت راه آهن با هدف مشارکت در سرمایه‌گذاری خط دوم ریلی سنگان - بافق	تیر ۱۳۹۹
۲۶	تشکیل کنسرسیوم شناسایی ظرفیت‌های معدنی و صنایع معدنی استان یزد و تکمیل زنجیره تأمین با حضور شرکت‌های سنگ آهن مرکزی ایران، صنعتی و معدنی چادرملو، فولاد آلیاژی ایران، شرکت آهن و فولاد غدیر ایرانیان، طرح آهن اسفنجی فولاد بافق و صنایع معدنی کویر شمس	تیر ۱۳۹۹
۲۷	آغاز به‌کار انجمن نوردکاران فولادی ایران	تیر ۱۳۹۹
۲۸	آغاز عملیات ریل‌گذاری راه آهن چابهار - زاهدان با استفاده از ریل ملی تولید ذوب آهن اصفهان	تیر ۱۳۹۹
۲۹	صدور ضمانت‌نامه ریالی توسط بانک‌ها برای تضمین تعهدات ارزی صادرکنندگان فولاد	تیر ۱۳۹۹
۳۰	آغاز به‌کار نخستین پمپ خط انتقال آب از خلیج فارس با تلاش متخصصان داخلی	مرداد ۱۳۹۹
۳۱	نصب و اجرای کوره فولادسازی مجتمع فولاد قائنات	مرداد ۱۳۹۹
۳۲	کلنگ‌زنی خطوط ۴ و ۵ تولید کنسانتره شرکت سنگ آهن گهرزمین	مرداد ۱۳۹۹
۳۳	کلنگ‌زنی کارخانه کلاف جهان فولاد بردسیر	مرداد ۱۳۹۹
۳۴	افتتاح طرح تجهیز، آماده‌سازی و استخراج معدن زیرزمینی سرب و روی انگوران	مرداد ۱۳۹۹
۳۵	بهره‌برداری از واحد ریخته‌گری و شمش فولاد شرکت فولاد کاوه جنوب کیش	مرداد ۱۳۹۹
۳۶	امضای تفاهم‌نامه همکاری ایمیدرو و انجمن مهندسی معدن در سه حوزه آموزش، پژوهش و نشریات علمی	مرداد ۱۳۹۹
۳۷	رونمایی از دو طرح بومی‌سازی تجهیزات پایلوت گندله‌سازی و نمونه‌گیر اتوماتیک مستقر در کارخانه گندله‌سازی اپال پارسیان سنگان	مرداد ۱۳۹۹
۳۸	افت ۴۴ درصدی صادرات فولاد تا پایان تیرماه نسبت به دوره مشابه سال قبل	مرداد ۱۳۹۹
۳۹	رشد ۶۷ درصدی تولید شمش آلومینیم تا پایان تیرماه نسبت به دوره مشابه سال قبل	مرداد ۱۳۹۹
۴۰	الزام شرکت‌های تولیدکننده شمش و اسلب فولادی به ثبت سامانه‌ای عملکرد از اول شهریورماه	شهریور ۱۳۹۹

ردیف	شرح رویداد	بازه زمانی
۴۱	کلنگ‌زنی طرح احداث خط نورد سرد ورق به ظرفیت ۲۵۰ هزار تن و توسعه خط اسیدشویی ورق تا ظرفیت ۵۰۰ هزار تن در شرکت فولاد امیرکبیر کاشان	شهریور ۱۳۹۹
۴۲	اجرای کارخانه لیچینگ مس با سرمایه‌گذاری ۲۷۰ میلیارد ریالی در استان سیستان و بلوچستان	شهریور ۱۳۹۹
۴۳	افتتاح مرکز نوآوری معادن و صنایع معدنی ایران با همکاری میان ایمیدرو و شرکت‌های بزرگ معدن و صنایع معدنی و دانشگاه‌های برتر کشور	شهریور ۱۳۹۹
۴۴	انعقاد قرارداد پروژه احداث خطوط ۴ و ۵ تولید کنسانتره و احداث گندله‌سازی شماره ۲ شرکت گهرزمین	شهریور ۱۳۹۹
۴۵	انعقاد قرارداد سرمایه‌گذاری به‌منظور احداث کارخانه تولید پترولیوم کک و احداث کارخانه تولید سدیم سیانید توسط شرکت تهیه و تولید مواد معدنی ایران	شهریور ۱۳۹۹
۴۶	بهره‌برداری از کارخانه تولید بریکت سرد شرکت پارس فولاد سبزواری	شهریور ۱۳۹۹

۲. تحولات بین‌المللی حوزه معادن و صنایع معدنی در ۶ ماهه نخست سال ۱۳۹۹

۲-۱. فروردین ۱۳۹۹ (۲۰ مارس ۲۰۲۰ تا ۱۹ آوریل ۲۰۲۰)

• افت ۱۱ درصدی قیمت سنگ آهن به دلیل افت تقاضای ناشی از کرونا

در فروردین ۱۳۹۹، قیمت سنگ آهن از ۹۱/۴ دلار به ۸۱/۱ دلار کاهش یافت که افت تقاضا به دلیل شرایط کرونا دلیل اصلی این افت قیمت است. تعطیلی بخش‌هایی از کشورهای دنیا مانند ژاپن و کره جنوبی عامل اصلی افت تقاضا و تولید فولاد و مصرف سنگ آهن بود. در کشورهای اروپایی نیز فولادسازان نیمه تعطیل شدند. کشور چین نیز وضعیت مناسبی نداشته و بسته‌های تحریک اقتصادی دولت، اثر چندانی بر تقاضای فولاد نداشت. به دلیل شرایط کرونا، چشم‌انداز رشد اقتصادی چین از ۶/۱ به ۲/۶ درصد کاهش یافت که عامل افت تقاضا و فعالیت‌های صنعتی شد.

• تعطیلی ۲۱ روزه معادن آفریقای جنوبی

عمده معادن روباز و زیرزمینی کشور آفریقای جنوبی برای مقابله با شرایط کرونا از ۲۶ مارس تا ۱۶ آوریل تعطیل شدند.

• توقف وضع تعرفه گمرکی کالاهای چینی توسط آمریکا

ایالات متحده آمریکا دریافت تعرفه گمرکی از کالاهای چینی برای یک دوره سه ماهه را با هدف مقابله با رکود اقتصادی ناشی از کرونا متوقف کرد. این اقدام، تغییر سیاست آمریکا در مقابله با کالاهای وارداتی و سیاست ساخت آمریکا تلقی نشد زیرا احتمال می‌رفت شرکت‌های واردکننده در آینده، مجدداً ملزم به پرداخت تعرفه گمرکی شوند.

• سقوط قیمت آلومینا به کمترین سطح از سال ۲۰۱۶

در بازارهای جهانی، پودر آلومینا که ماده اولیه تولید شمش آلومینیم است به کاهش قیمت خود ادامه داد و در بازه زمانی اسفند ۱۳۹۸ و فروردین ۱۳۹۹، حدود ۲۰/۵ درصد ارزش خود را از دست داد.

موجودی انبارهای آلومینیم دنیا افزایشی بود به طوری که موجودی انبارهای لندن با وجود کاهش در سال ۲۰۲۰، بالای ۱/۱۶ میلیون تن و در محدوده امن قرار گرفت. این موضوع عامل افزایش فشار به قیمت آلومینیم و رسیدن آن به محدوده کمتر از ۱۵۰۰ دلار شد. افت قیمت به این محدوده، انتظار کاهش/ تعطیلی تعدادی از واحدهای تولیدی چین را افزایش داد که عامل افت تقاضا برای آلومینا و افت قیمت‌ها شد.

● افزایش قیمت سنگ منگنز

تعطیلی ۲۱ روزه معادن آفریقای جنوبی ناشی از کرونا بر بازار منگنز و فرومنگنز دنیا اثر گذاشت. با وجود اعلام سازمان ایمنی کشتیرانی آن کشور SAMSا مبنی بر باز بودن بندر، عملاً امکان تولید و حمل سنگ منگنز وجود نداشت. بنابراین قیمت‌های جهانی سنگ منگنز سعودی شد زیرا ۸۰ درصد ذخایر منگنز دنیا (با عیار ۳۴ درصد) در آفریقای جنوبی بوده و این کشور پس از چین دومین تولیدکننده سنگ منگنز دنیاست.

● افزایش قیمت قراضه

در اواخر فروردین ۱۳۹۹، فولاد در انتظار یک جهش بزرگ قیمت با انتظار اتمام کرونا بود. دلیل اصلی این مسئله، پتانسیل رشد چشمگیر قیمت قراضه در بازارهای جهانی بود. تعطیلی واحدهای جمع‌آوری قراضه و شرکت‌های خودروسازی در اروپا و آمریکا باعث شد تا تولید قراضه کاهش یابد و کسب‌وکار جمع‌آوری آن راکد شود. قیمت‌های قراضه پیشنهادی آمریکا به ترکیه به ۲۴۰ دلار رسید.

● افزایش قیمت مس و روی

بازگشت اقتصاد چین به مدار تولید و عبور از کرونا (بهبود تقاضا) هم‌زمان با تعطیلی/ کاهش فعالیت معادن عمده دنیا در استرالیا و آمریکای جنوبی (کاهش عرضه) از عوامل تحریک قیمت کامودیتی‌ها در بازار شد. پرو معدن آنتامینا که یکی از بزرگ‌ترین معادن روی و مس دنیاست را تعطیل کرد. معدن بزرگ دیگر مس به نام لاس بامباس متعلق به گروه MMG نیز اعلام فورس مازور کرد و به دلیل تمدید محدودیت‌های کرونا تا ۲۶ آوریل در پرو، قادر به تولید عادی و تحویل کنسانتره به مشتریان نبود. این مسائل موجب رشد قیمت فلزات از جمله مس و روی در دنیا شد.

● تأثیر شیوع ویروس کرونا بر فعالیت معادن دنیا

فعالیت‌های معدنی در دنیا از اسفند ۱۳۹۸ تحت تأثیر تحولات مرتبط با شیوع ویروس کرونا و محدودیت حمل‌ونقل جاده‌ای شد. آمار نشان داد که در فروردین ۱۳۹۹، حدود ۳۴۰ معدن تعطیل شدند که عمده آن مربوط به اورانیم، نقره، طلا و مس بوده است. همچنین فعالیت‌های معدنی ایالات متحده آمریکا به کمترین سطح ۳۰ ساله نزدیک شد.

۲-۲. اردیبهشت ۱۳۹۹ (۲۰ آوریل ۲۰۲۰ تا ۲۰ مه ۲۰۲۰)

• افزایش قیمت فولاد و محصولات فولادی

گزارش CISA (انجمن آهن و فولاد چین) نشان داد که تولید روزانه فولادسازان این کشور مجدداً به بالای ۲ میلیون تن در روز رسید و موجودی انبارها به سرعت در حال تخلیه بوده است که نشان‌دهنده رشد تقاضا و کاهش موجودی انبارها و در نتیجه افزایش قیمت بود.

• افزایش قیمت سنگ آهن صادراتی ایران

قیمت کنسانتره ۶۶ درصد صادراتی ایران - فوب بندرعباس در اواسط اردیبهشت ۱۳۹۹ یک مسیر صعودی طی کرد و بین ۸/۶ الی ۲۰/۶ درصد جهش داشت و به ۷۹ دلار بر تن رسید.

۲-۳. خرداد ۱۳۹۹ (۲۱ مه ۲۰۲۰ تا ۲۰ ژوئن ۲۰۲۰)

• تداوم افزایش قیمت‌های جهانی سنگ آهن

در اوایل خرداد ۱۳۹۹، شاخص قیمت سنگ آهن برای هفت روز متوالی در بورس دالیان چین صعودی بود. به دلیل شیوع گسترده کرونا در کشور برزیل و آثار شیوع این ویروس بر تولید و تجارت سنگ آهن این کشور و بهبود تقاضا در چین، بازار سنگ آهن به شدت تحریک شد. همچنین شرکت وله، بزرگ‌ترین تولیدکننده سنگ آهن دنیا در گزارشی به سهامداران اعلام کرد که تولید این شرکت در سال ۲۰۲۰ از برنامه قبلی ۳۴۰-۳۵۵ میلیون تن احتمالاً به میانگین ۳۲۰ میلیون تن کاهش خواهد یافت که عامل نگرانی فعالان بازار شد.

• روند صعودی قیمت بیلت تانگشان چین و عبور از شرایط کرونا

در خرداد ۱۳۹۹ و با آرام شدن شرایط شیوع ویروس کرونا در کشور چین، ضریب بهره‌برداری از واحدهای کوره بلند این کشور به ۸۶٪+ افزایش یافت که نسبت به ۶۳٪ ماه فوریه، رشد بسیاری کرد. موجودی انبارهای سنگ آهن در بنادر چین نیز در محدوده ۱۱۰ میلیون تن قرار گرفت که نرخ افت ۱/۸ میلیون تنی هفتگی داشت. موجودی بیلت در انبارهای تانگشان نیز تنها ۲۸۵ تن گزارش شد که افت هفتگی ۱۱/۲ درصدی داشت. شاخص موجودی کک در واحدهای کک‌سازی چین نیز نزولی و به ۴۶۷ هزار تن رسید که همه این موارد نشان‌دهنده بهبود وضعیت فولادسازان این کشور در بازه زمانی مورد اشاره بود.

• انتظار اوج‌گیری قیمت مس به محدوده ۵۶۰۰ دلار

قیمت مس در بازارهای جهانی در اواسط خرداد ۱۳۹۹، زیر فشار تنش سیاسی آمریکا و چین بر سر مدیریت کرونا و هنگ‌کنگ کاهش یافت. انتظار می‌رفت که در صورت تشدید بحران، تحریم آمریکا، اعمال تعرفه و شروع جنگ تجاری می‌تواند تا ۵۰۰۰ دلار بر تن کاهش یابد. با این وجود به دلیل توقف سقوط ارزش پزو شیلی، افت ۱۶ درصدی موجودی انبارهای شانگهای (بهبود تقاضای چین) و بسته ۵۰۰

میلیارد دلاری این کشور برای تقویت زیرساخت و حوزه مسکن، برگشت مردم بسیاری از کشورها به محل کار و راه‌اندازی کارخانه‌ها چشم‌اندازها برای افزایش قیمت مس تا ۵۶۰۰ دلار بر تن مثبت بود.

● جنگ تجاری و تأثیر آن بر تولید و بازار عناصر نادر

اثر جنگ تجاری چین و آمریکا قبل از طلا به عناصر نادر رسید. با افزایش تنش اقتصادهای اول و دوم دنیا بر سر موضوع کرونا و هنگ‌کنگ، شرکت‌های تولیدکننده این محصولات در بورس شانگهای (ChinaRareEarth) شاهد رشد ۲۰ درصدی ارزش و ۱۲ درصدی در معاملات شدند.

● افزایش قیمت صادرات شمش فولاد ایران

سقف قیمت‌های بیلت صادراتی ایران در اواسط خرداد، رشد ۴ درصدی (۱۴ دلاری) داشت و به ۳۶۴ دلار بر تن رسید. مثال بولتن گزارش داد که سقف قیمت‌های بیلت صادراتی ایران در تایلند ۳۸۰ دلار و چین ۳۹۰ دلار معامله شد. قیمت اسلب ایران نیز روند صعودی داشت و به سقف ۳۵۲ دلار بر تن رسید. این مسئله به دلیل افزایش تقاضای فولاد دنیا (شرق آسیا و چین) متأثر از روند خروج از کرونا بود.

● افزایش دوباره قیمت سنگ آهن

شاخص قیمت سنگ آهن در بنادر چین به روند صعودی خود ادامه داد و از مرز ۱۰۰ دلار بر تن عبور کرد. دلیل صعود قیمت‌ها، وضعیت بحرانی برزیل در بحران کرونا بود. محرک دیگر قیمت سنگ آهن، تقاضای بسیار بالای چین بود. فولادسازان این کشور در خرداد ۱۳۹۹ شروع به کار کردند و چشم‌انداز تأمین سنگ آهن آنها شفاف نبود.

● افزایش مجدد قیمت سنگ آهن و رسیدن آن به ۱۰۵ دلار بر تن

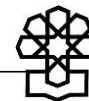
شاخص قیمت سنگ آهن دالیان چین با اعلام خبر مثبت شدن تست کرونای ۱۸۸ معدن کار معدن Itabira شرکت وله برزیل، افزایش یافت. این موضوع هم‌زمان با رشد تقاضای واردات سنگ آهن برزیل عامل تنش در بازار و رشد قیمت‌ها شد. شاخص قیمت عیار ۶۲٪ سنگ آهن در چین به ۱۰۵/۶ دلار بر تن و عیار ۶۵٪ به ۱۱۸/۵ دلار بر تن رسید.

● رشد قیمت جهانی مس

شاخص قیمت جهانی مس به روند صعودی خود ادامه داد و از مرز ۵۹۰۰ دلار بر تن عبور کرد. قیمت‌ها یک جهش ۳۱/۷ درصدی نسبت به دوره شروع کرونا و تعطیلی بازار چین داشت. آمار نشان داد که تولید کاتد مس از معادن دنیا طی سال ۲۰۲۰، حدود ۴۰۰ هزار تن کاهش و تولید قراضه مس نیز ۷۰۰ هزار تن افت داشت که در مجموع بیش از افت تقاضای ۹۰۰ هزار تنی مس بود و نتیجه آن، تشدید کسری عرضه به عنوان عامل محرک قیمت مس بود.

● روند صعودی قیمت سنگ آهن به مرز ۱۰ ماهه گذشته

شاخص قیمت جهانی سنگ آهن در بنادر چین (عیار ۶۲٪) به روند صعودی خود ادامه داد و با عبور از

مرز ۱۰۴ دلار بر تن به اوج قیمت ۱۰ ماهه صعود کرد. رشد تولید هفتگی میلگرد ۱۳۷ فولادساز چین (شاخص mysteel)، جهش ۸/۵ درصدی تولید فولاد خام چین در ماه مه (۹۲/۴ میلیون تن) به دلیل افزایش مجدد تقاضا و فعال شدن طرح‌های زیرساخت چین از جمله دلایل این افزایش قیمت بود. همچنین نگرانی بازار از حمل سنگ آهن برزیل یکی دیگر از عوامل اثرگذار بر قیمت سنگ آهن بود.

۴-۲. تیر ۱۳۹۹ (۲۱ ژوئن ۲۰۲۰ تا ۲۱ جولای ۲۰۲۰)

• افت قیمت بیلت و اسلب ایران در دریای سیاه

در اوایل تیر ۱۳۹۹، قیمت‌های صادراتی شمش فولادی ایران برای هفته دوم کاهش یافت. مشتریان صادراتی متقاضی خرید بیلت در محدوده ۳۷۰-۳۷۵ دلار بودند. وضعیت اسلب نیز مشابه بوده و متقاضیان به دنبال خرید در محدوده ۳۶۵ دلار در هر تن فوب ایران (۳۹۵ دلار بنادر چین) بودند. عامل افت بازار، قیمت سنگ آهن است که افت هفتگی ۴/۱۷ دلاری در بنادر چین داشت.

• ادامه روند افزایش قیمت جهانی مس

در تیر ۱۳۹۹، قیمت مس در بازارهای جهانی صعودی بود و از مرز ۶۱۰۰ دلار عبور کرد. شیلی به‌عنوان بزرگ‌ترین تولیدکننده کنسانتره مس دنیا شاهد روند فزاینده بیماران کرونا بود که عامل توقف فعالیت‌های معدنی شد. عامل دیگر رشد قیمت، توافق شرکت تولید کنسانتره شیلی آنتاگاستا با شرکت‌های چینی **Jiangxi** و **Tongling** برای قیمت‌های نیمه اول ۲۰۲۱ بود. شاخص‌های TC/RC در این توافق، ۶۰/۸ دلار بر تن روی ۶/۰۸ سنت/پوند توافق شد که ۶/۵ درصد کمتر از سال ۲۰۲۰ بود و سیگنال کسری عرضه کنسانتره مس در سال آینده را داد. در این شرایط، معدن کاران نقش پررنگ‌تری در قیمت‌گذاری محصول تولیدی خواهند داشت.

• مس در اوج قیمت دو ساله

در تیر ۱۳۹۹، شاخص قیمت مس در بازار فلزات لندن روندی صعودی داشت که ناشی از عواملی چون تزریق ۳ تریلیون دلار از سوی فدرال رزرو آمریکا به بازار و افزایش ترازنامه به ۷ تریلیون دلار (تضعیف دلار و تقویت قیمت کامودیتی‌ها)، تقاضای بالای کاتد مس در بازار، اثر منفی کرونا بر تولید مس آمریکایی جنوبی و اثرگذاری روی عرضه جهانی است.

• آلومینیم در اوج قیمت ۳/۵ ساله

شاخص قیمت آلومینیم شانگهای با رشد بسیاری به ۲,۱۶۹ دلار در هر تن رسید که اوج قیمت ۳/۵ سال اخیر بود. تولید خودروی چین در خرداد با رشد ۲۲/۵ درصدی به ۲,۳۲۵ میلیون دستگاه رسید که محرک تقاضای آلومینیم بود.

• بازگشت چین به بازار محصولات فلزی و معدنی دنیا در تیر ۱۳۹۹

واردات نفت چین در ماه ژوئن روزانه ۱۲/۹ میلیون بشکه بوده که رشد ۳۴ درصدی نسبت به سال قبل از آن

داشت. در مجموع ۶ ماه نخست سال ۲۰۲۰ نیز رشد ۹/۹٪ درصدی واردات نفت چین اتفاق افتاد. واردات مس چین در ماه ژوئن ۲۰۲۰ با رشد نزدیک به ۵۰ درصد نسبت به ماه قبل آن (مه) به ۶۵۶/۴ هزار تن رسید و رشد ۱۰۱ درصد سالیانه داشت. در مجموع ۶ ماه نخست سال ۲۰۲۰، رشد ۲۵ درصدی واردات مس چین اتفاق افتاد. چین در ماه ژوئن ۲۰۲۰ بیش از ۱۰۱ میلیون تن سنگ آهن وارد کرد که رشد ۱۷ درصدی نسبت به ماه قبل آن (مه) داشت و نسبت به مدت مشابه سال قبل (۲۰۱۹) جهش ۳۵ درصدی را تجربه کرد. در مجموع در نیمه اول سال ۲۰۲۰، واردات سنگ آهن چین رشد ۹/۹ درصدی را تجربه کرد.

• تغییر موجودی انبارهای سنگ آهن و شمش فولادی چین

آمار موجودی انبارهای سنگ آهن و فولاد چین نشان از رشد موجودی برای دومین هفته متوالی در ماه ژوئن داد. تداوم این روند موجب فشار بر قیمت‌های سنگ آهن و فولاد شد.

۲-۵. مرداد ۱۳۹۹ (۲۲ جولای ۲۰۲۰ تا ۲۱ آگوست ۲۰۲۰)

• رشد قیمت‌های صادراتی شمش فولاد ایران

در ماه جولای ۲۰۲۰ (مرداد ۱۳۹۹)، شاخص قیمت بیلت ایران در بنادر چین به ۴۱۵ دلار رسید که با احتساب ۲۵ درصد هزینه حمل و نقل دریایی، به قیمت ۳۹۰ دلار در بنادر ایران معامله شد. همچنین مزایده ۶۰ هزار تنی فولاد خوزستان در اوایل مرداد، قیمت ۳۹۲ دلار بر تن را برای بیلت نشان داد. اسلب ایران نیز در بنادر چین به محدوده ۴۲۰ دلار رسید که به معنای قیمت فوب صادراتی ایران ۳۹۵ دلار بر تن است.

• تأثیر وضعیت تولید مس در شیلی و پرو بر قیمت جهانی مس

دو کشور شیلی و پرو در آمریکای جنوبی در مجموع ۴۰ درصد مس دنیا را تولید می‌کنند. با رشد شیوع بیماری کرونا، این کشورها به محدود کردن فعالیت‌های معدنی اقدام کردند و آخرین داده‌ها در مرداد ۱۳۹۹ نشان داد که تولید مس پرو با افت ۴۰ درصدی مواجه شد. شاخص $TC/RC = 45.7/4.57$ که قیمت کنسانتره مس را مشخص می‌کند در پایین‌ترین سطح سال‌های اخیر قرار گرفت که به معنای کسری شدید عرضه کنسانتره مس بود و موجب تحریک قیمت‌ها شد.

• تداوم رشد قیمت جهانی سنگ آهن

در مرداد ۱۳۹۹، قیمت‌های جهانی سنگ آهن هم‌زمان با رکوردزنی تولید فولادسازان چینی، به روند صعودی خود ادامه داد و از زمان اوج بحران کرونا در چین تا جولای ۲۰۲۰، با رشد ۵۱ درصدی روبه‌رو شد. قیمت سنگ آهن با عبور شاخص از رقم ۱۲۱ دلار بر تن در محدوده بالاترین قیمت یک سال اخیر از زمان بحران شکستن سد باطله معدن وله برزیل قرار گرفت.

• افزایش تعرفه واردات آلومینیم آمریکا از کانادا

رئیس‌جمهور آمریکا در بازدید از شرکت تولید لوازم خانگی ویرپول (Whirlpool) گفت که تعرفه

واردات آلومینیم از کانادا را به میزان ۱۰ درصد افزایش می‌دهد. صادرات آلومینیم کانادا به آمریکا در سال ۲۰۱۹ حدود ۷/۱ میلیارد دلار بوده است. تولیدکنندگان آلومینیم در کانادا از برق ارزان و مواد اولیه پایدار سود می‌برند و قدرت رقابت با آمریکا در این خصوص را دارند که با این عوارض، توقف/ کاهش صادرات به آمریکا اتفاق افتاد.

• روند تغییر قیمت بیلت فولاد تانگشان چین

قیمت‌های جهانی بعد از سقوط ماه فوریه روندی صعودی تجربه کردند و با رشد ۱۵ درصدی به ۴۹۴ دلار بر تن رسید که اوج قیمت یک سال اخیر بود. با تداوم رشد تقاضا در بازار داخلی چین و سطح قیمت‌های بالای سنگ‌آهن انتظار افزایش قیمت‌ها ایجاد شد.

• کسری عرضه کنسانتره مس در جهان

روند کاهش عرضه جهانی کنسانتره مس در مرداد ۱۳۹۹ تشدید شد که با شروع کرونا و افت تولید معادن آغاز شده بود. این موضوع باعث شد که قیمت کنسانتره جهانی مس که با نسبت TC/RC سنجیده می‌شود، به کمترین میزان در سال‌های اخیر برسد. بدین‌معنا که معادن و دارندگان کنسانتره کمترین هزینه را به واحدهای تولیدی و ذوب برای تبدیل ماده معدنی به فلز پرداخت کردند و سود بالایی را به‌دست آوردند.

• افزایش شاخص قیمت روی در دنیا

شاخص قیمت روی در بازار فلزات لندن در مرداد ۱۳۹۹ مثبت شد و با جهش ۷۵ دلار در روز دوشنبه (۱۷ آگوست) به بالاترین سطح سال ۲۰۲۰ رسید. از عوامل مهم محرک بازار روی، تداوم شتاب‌گیری واردات سنگ‌آهن چین و رشد تولید و تقاضای فولاد این کشور بود که محرک تقاضای روی برای تولید ورق گالوانیزه شد.

۶-۲. شهریور ۱۳۹۹ (۲۲ آگوست ۲۰۲۰ تا ۲۱ سپتامبر ۲۰۲۰)

• روند بهبود بازار محصولات معدنی و فلزی در شهریور ۱۳۹۹ و رشد تقاضا

اطلاعات به‌دست آمده از SAXOBANK و CFTC نشان داد که فعالان بازار سرمایه برای هفته دهم به افزایش تعداد قراردادهای خرید بلندمدت Long محصولات معدنی و فلزی در بورس‌های آمریکا اقدام کردند. تعداد قراردادهای خرید مطلق NetLong محصولات معدنی و فلزی رشد هفتگی ۷ درصد داشت. تضعیف دلار آمریکا هم‌زمان با محدودیت تولید ناشی از کرونا و البته محرک‌های اقتصادی چین، چشم‌انداز قیمت محصولات معدنی و فلزی را رو به افزایش نشان داد و عامل ورود سرمایه به این بخش شد.

• روند صعودی قیمت سنگ‌آهن در دنیا

شاخص قیمت سنگ‌آهن در بنادر چین با اعمال محدودیت‌های زیست‌محیطی بر واحدهای تولید آگلومره

در ناحیه تانگشان در شهر یور نیز رو به رشد بود. در این بازه زمانی، موجودی انبارهای سنگ آهن چین در بنادر این کشور در سطح ۱۱۲/۹ میلیون تن بود و رشد ۰/۷۸ درصدی هفتگی داشت.

• روند رو به رشد قیمت فولاد در دنیا

عبور کشور چین از بحران کرونا و تحریک تقاضای این کشور از طریق تعریف پروژه‌های زیرساخت بزرگ مقیاس، از عوامل بهبود تقاضای فولاد و رشد قیمت‌ها بود. شاخص PMI حوزه خدمات چین رقم ۵۵/۲ را برای ماه اوت نشان داد که بالاترین رقم سه سال قبل از آن بود. هم‌زمان شدن فصل ساخت‌وساز چین انتظار رشد قیمت‌های فولاد و محصولات فولادی را در ماه‌های آینده ایجاد کرد.

• روند صعودی قیمت شمش روی در دنیا

تداوم تضعیف دلار آمریکا در شهریور ۱۳۹۹، هم‌زمان با عملکرد قابل توجه PMI تولید چین (۵۳/۱) از عوامل صعود قیمت روی بود. کاهش موجودی انبارهای روی شانگهای از ۱۶۹ هزار تن ماه مارس ۲۰۲۰ به ۷۵ هزار تن در سپتامبر ۲۰۲۰، نشان از تقاضای مطلوب بزرگ‌ترین مصرف‌کننده روی دنیا داشت.

• سنگ آهن در اوج قیمت از سال ۲۰۱۴ و روند صعودی رشد قیمت‌ها

شاخص قیمت سنگ آهن برای عیار ۶۲ درصد در اوایل سپتامبر ۲۰۲۰ به ۱۲۸/۸ دلار بر تن و کنسانتره ۶۶ درصد به ۱۳۷ دلار بر تن رسید.

• تداوم رشد قیمت‌های صادراتی فولاد ایران

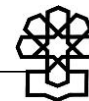
در شهریور ۱۳۹۹، شاخص اسلب صادراتی فوب ایران به ۴۳۲ دلار در هر تن رسید و قیمت بیلت نیز در محدوده ۴۱۰ دلار معامله شد. شاخص قیمت جهانی فولاد در شرق آسیا و ناحیه دریای سیاه همچنان صعودی بود و انتظار تداوم رشد قیمت‌های داخلی و صادراتی ایران ایجاد شد.

• رشد قیمت جهانی آلومینیم به اوج ۱۸ ماه گذشته

قیمت شمش آلومینیم در بازار فلزات لندن به اوج قیمت ۱۸ ماهه صعود کرد. محرک بازار، ابطال مجوز فروش ۴۱,۳۲۵ تن شمش آلومینیم در انبارهای LME دنیا بود که نشان از چشم‌انداز تقاضای مطلوب این فلز در کوتاه‌مدت داشت. جهت‌گیری و افزایش تعداد موقعیت‌های هفتگی خرید Long آلومینیم به میزان ۴,۱۷۸ قرارداد در بورس LME و افزایش تعداد کل موقعیت‌های خرید به ۵۰,۴۴۷ قرارداد، عامل ورود سرمایه به این حوزه شد.

• تداوم رشد قیمت‌های جهانی شمش فولاد در شهریور ۱۳۹۹

روند افزایش قیمت شمش فولاد (اسلب) در بازارهای جهانی ادامه پیدا کرد و قیمت اسلب دریای سیاه به ۴۶۳ دلار و اسلب شرق آسیا به ۴۸۰ دلار رسید. محرک قیمت اسلب، رشد قیمت ورق‌های فولادی در بازار بود که عامل رشد تقاضای اسلب شد.

• رشد بسیار قیمت زغال سنگ در دنیا

شاخص قیمت زغال سنگ کک شو در بنادر استرالیا با رشد بسیاری به محدوده ۱۲۰ دلار نزدیک شد. عامل رشد قیمت، برخی شایعات مربوط به آزادسازی واردات زغال سنگ کک شو به چین برای ماه اکتبر بود. همچنین تقاضای رو به افزایش هند به عنوان بزرگترین واردکننده زغال سنگ کک شو دنیا و پایان فصل توفان‌های موسمی این کشور، عامل رشد واردات زغال سنگ و تداوم افزایش قیمت‌ها شد.

• مس در اوج قیمت سال‌های گذشته قرار گرفت

در اواخر شهریور ۱۳۹۹، قیمت کاتد مس در بازار فلزات لندن صعودی بود و تا مرز ۶,۸۷۴ دلار افزایش یافت. گزارش‌های بین‌المللی، تقاضای مس را بالا اعلام کردند. سطح موجودی مس در انبارهای LME دنیا با وجود رشد اندک طی هفته‌های پایانی شهریور همچنان پایین و ۷۸,۹۰۰ تن بود که عامل محرک قیمت‌ها شد. موجودی انبارهای دنیا نیز افت ۵۴ درصدی نسبت به پیک مارس ۲۰۲۰ داشت. چین به منظور مدیریت قیمت مس مجوز واردات ۱۳۶/۳ هزار تن قراضه را صادر کرد که نسبت به مجوزهای ماه‌های قبل (۱۴/۵ هزار تن و ۱۰/۱ هزار تن) رشد بسیاری داشت.

۳. جمع‌بندی و تحلیل تحولات بخش معادن و صنایع معدنی در ۶ ماهه نخست سال ۱۳۹۹

۳-۱. تحولات داخلی

تحولات داخلی حوزه معادن و صنایع معدنی در ایران در بازه زمانی ۶ ماهه نخست سال ۱۳۹۹ مانند رویدادهای رخ داده در دنیا متأثر از شرایط ناشی از شیوع ویروس کرونا بود. علاوه بر این مورد، نوسان‌های شدید نرخ ارز در ماه‌های ابتدایی سال ۱۳۹۹، موجب رشد تقاضای کاذب داخلی برای شمش فولاد و محصولات تخت و طویل فولادی و افزایش فزاینده قیمت‌ها در بازار داخلی شد. شرایط به وجود آمده و سرکوب قیمتی مواد معدنی و فلزی زنجیره فولاد در کشور، جذابیت صادرات را دوچندان کرد. دولت به منظور تنظیم بازار داخلی به محدود کردن صادرات سنگ آهن، کنسانتره، گندله، آهن اسفنجی، شمش فولاد و محصولات فولادی اقدام کرد و همین مسئله موجب افت بیش از ۴۰ درصدی صادرات محصولات معدنی و فلزی در ۶ ماهه نخست سال ۱۳۹۹ شد. سیاست‌های دولت برای تنظیم بازار زنجیره فولاد در نهایت موجب بهره‌مند شدن مصرف‌کنندگان نهایی نشده و کالاهای موجود در بازار مانند خودرو، مسکن، لوازم خانگی با قیمت‌های بالا به دست مصرف‌کننده رسید.

در مجموع می‌توان گفت ۶ ماهه نخست سال ۱۳۹۹ دوره زمانی دشواری برای تجارت محصولات معدنی و فلزی بود زیرا از یک سو شرایط ناشی از شیوع بیماری کرونا، افت تقاضای جهانی، بسته شدن یا محدود شدن مرزهای زمینی و از سوی دیگر محدودیت‌های صادراتی اعمال شده دولت برای تنظیم بازار داخلی موجب افت قابل توجه صادرات شد به طوری که در ۶ ماهه نخست سال ۱۳۹۹ کل صادرات

محصولات معدن و صنایع معدنی با افت ۴۲ درصدی وزنی و ۴۳ درصدی ارزشی نسبت به مدت مشابه سال قبل (۶ ماهه نخست ۱۳۹۸) مواجه شد بدین معنا که حدود ۲ میلیارد دلار ارز کمتر نسبت به سال گذشته وارد کشور شد. همچنین صادرات فولادسازان بزرگ ایران (مانند فولاد خوزستان، ذوب آهن اصفهان، فولاد مبارکه و ...) در ۶ ماهه نخست سال افت ۳۰ درصدی وزنی را نسبت به مدت مشابه سال قبل تجربه کرد. با این حال، تولید محصولات عمده فلزی و معدنی کشور در ۶ ماهه نخست سال ۱۳۹۹ با رشد روبه‌رو بوده است. با توجه به رکود بازار داخلی و عدم تغییر در نیاز کشور به فلزات و مواد معدنی، این مسئله زنگ خطری برای تولید پایدار واحدهای صنعتی کشور است و نشان‌دهنده لزوم توجه جدی به مقوله صادرات است. تلاش‌های دولت و مجلس شورای اسلامی برای قاعده‌مند کردن فرایندهای تنظیم بازار زنجیره فولاد کشور به ابلاغ یک شیوه‌نامه توسط معاونت اقتصادی رئیس‌جمهور و اعلام وصول طرح «توسعه و تولید پایدار زنجیره فولاد با رویکرد اصلاح سیاست‌های تنظیم بازار» در کمیسیون صنایع و معادن مجلس شورای اسلامی منجر شد. ارزیابی محتوای شیوه‌نامه ابلاغی و طرح مجلس نشان می‌دهد که رویکردهای آسیب‌زای گذشته که نتیجه چشمگیری برای بازار فولاد ایران نداشته است، مجدداً در این شیوه‌نامه و طرح تکرار شده‌اند و پیش‌بینی می‌شود بدون انجام اصلاحات اساسی موجب رفع چالش‌های زنجیره فولاد و توسعه صادرات محصولات معدنی و فلزی نخواهند شد. شایان ذکر است نظرات کارشناسی مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی در خصوص طرح تنظیم بازار فولاد مجلس (به شماره ثبت ۲۵۳) در قالب یک گزارش کارشناسی^۱ منتشر شده است و در اینجا به آن پرداخته نشد.

۲-۳. تحولات بین‌المللی

بخش معدن و صنایع معدنی دنیا در ۶ ماهه نخست سال ۱۳۹۹ تحولات متعددی را تجربه کرده است. مهم‌ترین عامل اثرگذار بر بازار محصولات فلزی و معدنی در این بازه زمانی، شیوع جهانی ویروس کرونا بود که موجب شد در ابتدا، بسیاری از معادن و صنایع معدنی به دلیل رعایت پروتکل‌های بهداشتی و نیز با توجه به کاهش قابل توجه تقاضای جهانی برای کامودیتی‌ها، سطح تولید و تجارت خود را پایین بیاورند که نتیجه این مسئله افت قیمت قابل توجه اکثر محصولات معدنی و فلزی در دنیا بود. همان‌طور که در نمودارهای بعدی مشاهده می‌شود، معادن و صنایع معدنی دنیا به‌ویژه چین توانست تا پس از یک دوره رکود و افت تقاضا و قیمت‌های جهانی، روند رو به رشدی را در پیش گیرد. راه‌اندازی مجدد کسب‌وکارها در کشور چین و غلبه بر شیوع بیشتر بیماری در این کشور و در نظر گرفتن نقش مؤثر چین در بازار کامودیتی‌های دنیا، تقاضای محصولات معدنی و فلزی را مجدداً افزایش داده و رشد قیمت‌ها از ماه مه ۲۰۲۰ آغاز و تا ماه سپتامبر ادامه

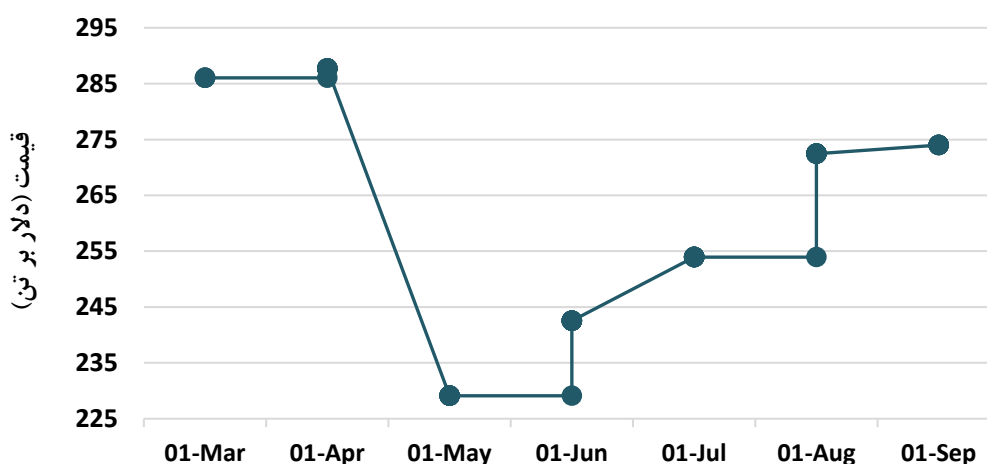
۱. مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، «اظهارنظر کارشناسی درباره: طرح توسعه و تولید پایدار زنجیره فولاد با رویکرد اصلاح سیاست‌های تنظیم بازار» (ویرایش اول)، شماره: ۱۷۳۲۱، ۱۳۹۹.

یافت. تضعیف دلار در بازه زمانی ذکر شده یکی دیگر از دلایل مهم روی آوردن سرمایه برای خرید محصولات معدنی و فلزی بود که موجب افزایش قیمت کامودیتی‌ها در دنیا شد.

در ماه‌های ابتدایی سال ۲۰۲۰ به دلیل افزایش موجودی انبارهای آلومینیم دنیا و همچنین شرایط شیوع بیماری کرونا، فشار بر قیمت آلومینیم و به تبع آن پودر آلومینا ایجاد شد و قیمت این ماده معدنی با افت بسیاری روبه‌رو شد تا جایی که انتظار تعطیلی برخی واحدهای تولیدکننده ایجاد شد و قیمت این محصول در بنادر استرالیا تا کمتر از ۲۳۰ دلار بر تن نیز رسید. اما پس از رشد تقاضای جهانی و فعال شدن واحدهای تولیدی به‌ویژه در چین، قیمت این محصول روندی رو به رشد را تجربه کرد و در سپتامبر ۲۰۲۰ به حدود ۲۷۵ دلار بر تن رسید.

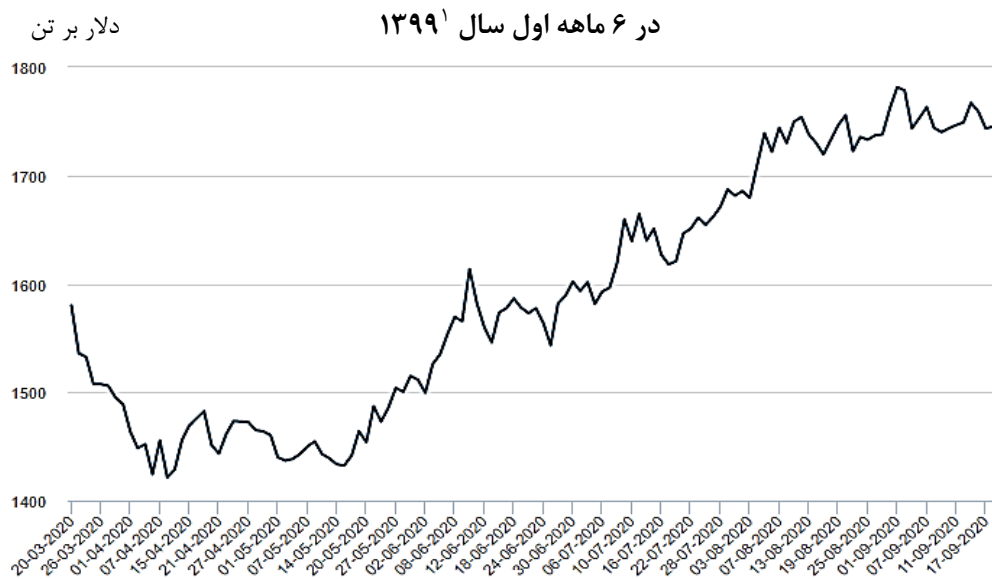
نمودار ۱. روند تغییرات قیمت پودر آلومینای بنادر استرالیا در ۶ ماهه اول سال ۱۳۹۹^۱

Source: Metal Bulletin Reports

شمش آلومینیم نیز پس از مدت‌ها رکود و افت قیمت جهانی، وارد فاز رشد تقاضا و قیمت شد و در روزهای پایانی سپتامبر ۲۰۲۰ قیمت هر تن شمش آلومینیم بورس فلزات لندن به حدود ۱,۸۰۰ دلار بر تن رسید. رشد تولید صنایع خودروسازی به‌ویژه در چین پس از شرایط کنترل شیوع بیماری کرونا و تضعیف دلار از دلایل افزایش تقاضای خرید، کاهش موجودی انبارها و رشد قیمت جهانی آلومینیم شد.

نمودار ۲. روند تغییرات قیمت شمش آلومینیم بورس فلزات لندن

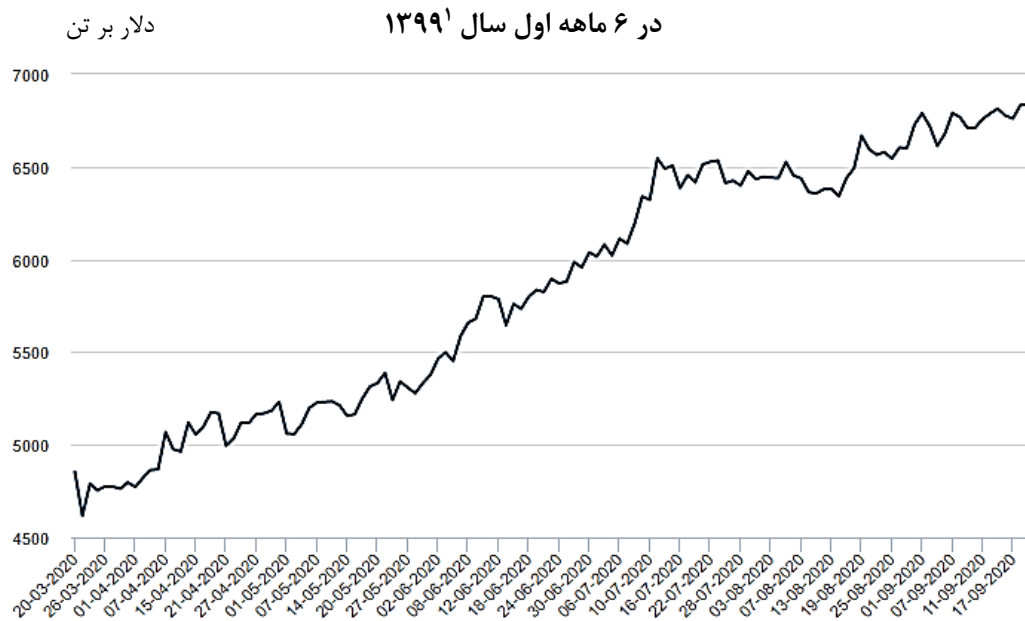

Source: London Metal Exchange (LME)

در ۶ ماهه نخست سال ۱۳۹۹، بازار جهانی مس نیز در شرایط شیوع بیماری کرونا، کاهش تقاضا و تعطیلی معادن، تحت تأثیر قرار گرفت. پس از افت قیمت مس در ابتدای این دوره به حدود ۵۰۰۰ دلار بر تن، با بازگشت اقتصاد چین و بسته‌های محرک اقتصادی دولت این کشور، تقاضای جهانی مس بهبود یافته و به دلیل افت تولید در مناطق معدنی مس دنیا مانند شیلی و پرو (به دلیل شرایط کرونا) دنیا با تشدید کسری عرضه در سمت کنسانتره مس مواجه شد. این عوامل در کنار تضعیف دلار باعث شد تا موجودی انبارهای مس دنیا افت بسیاری کنند و قیمت مس در انتهای دوره ۶ ماهه نخست سال ۱۳۹۹ به بیش از ۶۸۰۰ دلار بر تن رسید. شرایط ایجاد شده برای بازار مس دنیا موجب شد تا معدن کاران دست بالا را در زنجیره ارزش مس داشته باشند و تعیین کننده اصلی قیمت باشند.

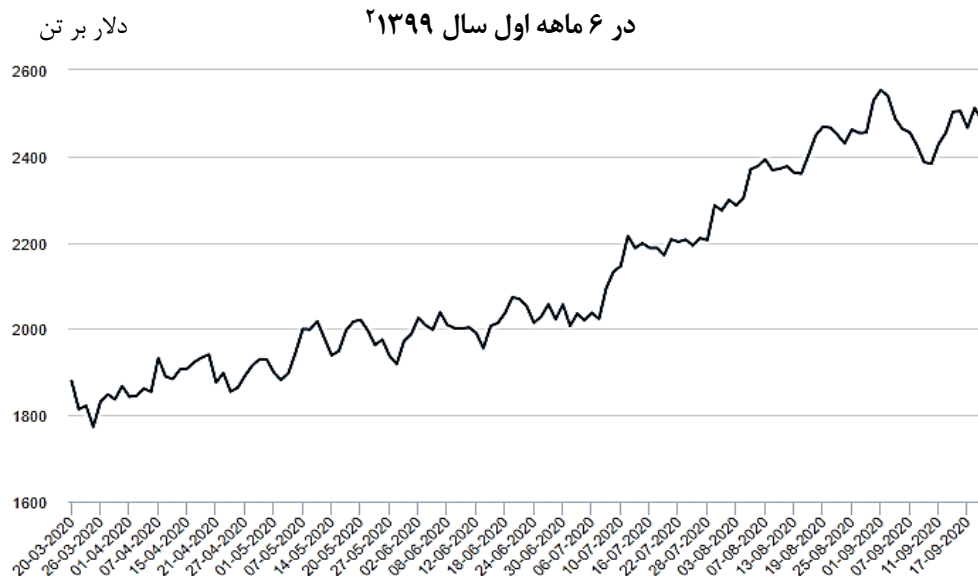
نمودار ۳. روند تغییرات قیمت مس در بازار بورس فلزات لندن (LME)

Source: London Metal Exchange (LME)

روند تغییرات عرضه، تقاضا و قیمت روی و سرب در دنیا روندی مشابه با سایر فلزات و محصولات معدنی داشته و پس از افت اولیه در ابتدای دوره زمانی مورد بررسی، با رشد مواجه بوده است.

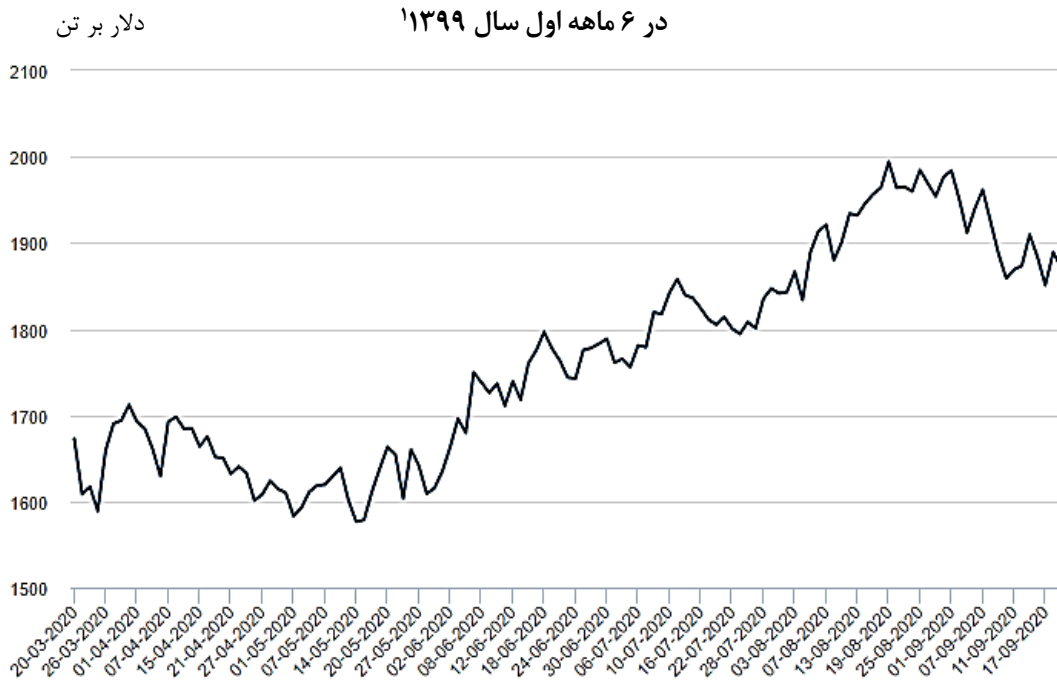
نمودار ۴. روند تغییرات قیمت شمش روی در بازار بورس فلزات لندن (LME)

Source: London Metal Exchange (LME)

1. Copper LME Official Daily
2. Zinc LME Official Daily

نمودار ۵. روند تغییرات قیمت شمش سرب در بازار بورس فلزات لندن (LME)

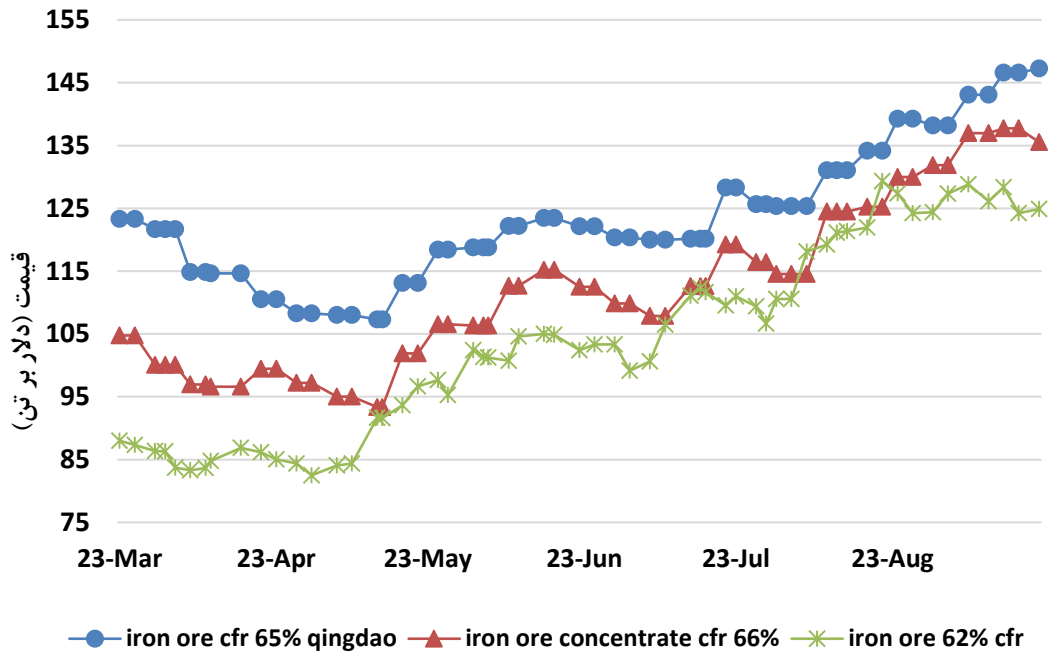

Source: London Metal Exchange (LME)

بازار جهانی سنگ آهن و محصولات مرتبط با آن مانند کنسانتره و گندله، در سال‌های اخیر و پس از شکستن سد باطله در یکی از بزرگ‌ترین شرکت‌های تولیدکننده سنگ آهن برزیل به همراه سیاست‌های چین در بازار آهن و فولاد دنیا با فراز و نشیب‌های زیادی روبه‌رو بود. در دوره زمانی ۶ ماهه نخست سال ۱۳۹۹ نیز هم‌زمان با افت قیمت محصولات معدنی و فلزی متأثر از کاهش تقاضای ناشی از شیوع بیماری کرونا، قیمت‌های جهانی سنگ آهن، کنسانتره و گندله تا زیر ۱۰۰ دلار بر تن نیز کاهش یافت. با بهبود تقاضا و نگرانی‌های ایجاد شده در خصوص وجود کسری عرضه در بازارهای جهانی به دلیل اتفاقات رخ داده در معادن بزرگ سنگ آهن برزیل (شکست سد باطله و شیوع کرونا)، قیمت‌ها رشد زیادی پیدا کرده و تا مرز ۱۵۰ دلار بر تن نیز رسید. یکی از مهم‌ترین دلایل رشد بسیار قیمت سنگ آهن، کنسانتره و گندله در بازارهای جهانی رشد تولید فولاد کشور چین بود که تقاضا برای این ماده معدنی را افزایش داده است.

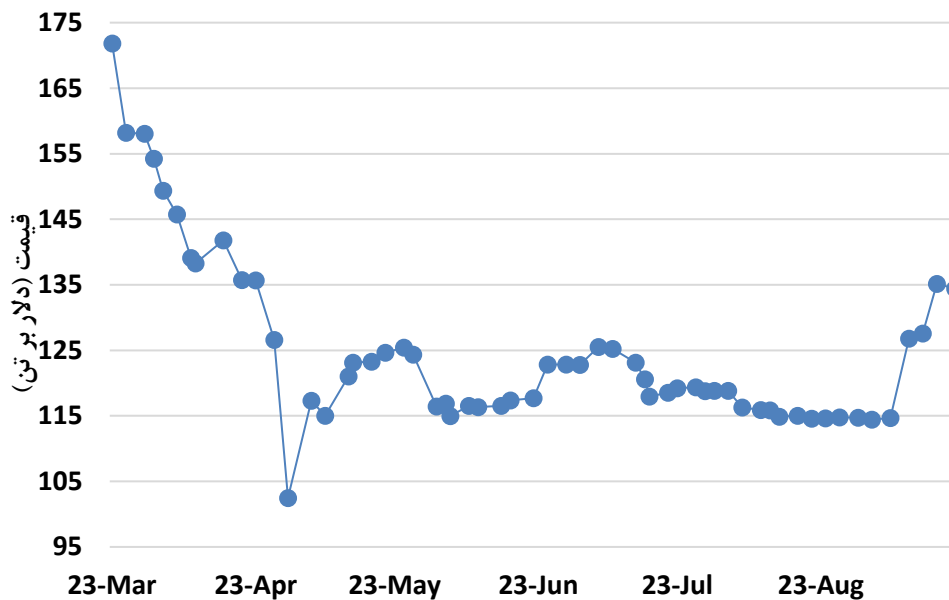

نمودار ۶. تغییرات قیمت سنگ آهن، کنسانتره و گندله بنادر چین در ۶ ماهه اول سال ۱۳۹۹

Source: Metal Bulletin Reports

نمودار ۷. تغییرات قیمت زغال سنگ کک شو بنادر چین در ۶ ماهه اول سال ۱۳۹۹

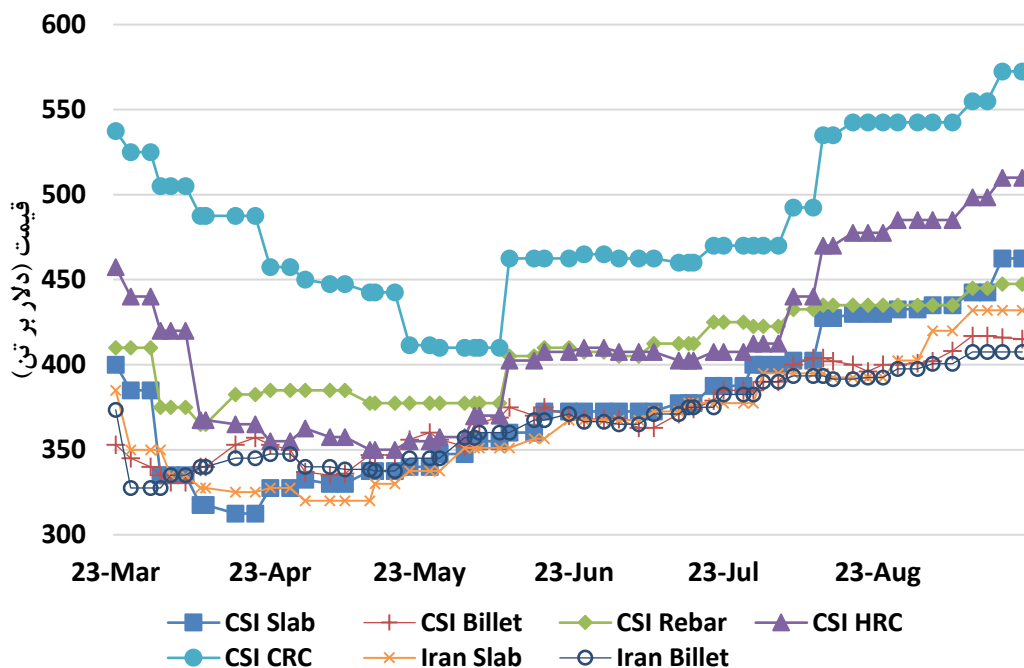

Source: Metal Bulletin Reports

1. Iron Ore Concentrate cfr 66%, Iron ore cfr 65% Qingdao and Iron ore 62% cfr China
2. Coking Coal Premium Hard CFR China

پس از کنترل نسبی شیوع کرونا در چین در اوایل سال ۱۳۹۹، گزارش CISA (انجمن آهن و فولاد چین) نشان داد که تولید روزانه فولادسازان این کشور مجدداً افزایش یافته و موجودی انبارها به سرعت در حال تخلیه بوده است که نشان‌دهنده رشد تقاضا و کاهش موجودی انبارها و در نتیجه افزایش قیمت بود. در خرداد ۱۳۹۹ و با آرام شدن شرایط شیوع ویروس کرونا در کشور چین، ضریب بهره‌برداری از واحدهای کوره بلند این کشور افزایش یافت و نسبت به ۶۳٪ ماه فوریه، رشد بسیاری کرد. موجودی انبارهای سنگ‌آهن در بنادر چین، موجودی بیلت در انبارهای تانگشان و شاخص موجودی کک در واحدهای کک‌سازی چین نیز نزولی شد که همه این موارد نشان‌دهنده بهبود وضعیت فولادسازان این کشور در بازه زمانی مورد اشاره بود. قیمت‌های جهانی بعد از سقوط ماه فوریه روندی صعودی تجربه کردند و به اوج قیمت یک‌ساله رسید و با تداوم رشد تقاضا در بازار داخلی چین و سطح قیمت‌های بالای سنگ‌آهن انتظار افزایش قیمت‌ها ایجاد شد. عبور کشور چین از بحران کرونا و تحریک تقاضای این کشور از طریق تعریف پروژه‌های زیرساخت بزرگ‌مقیاس، از عوامل بهبود تقاضای فولاد و رشد قیمت‌ها بود.

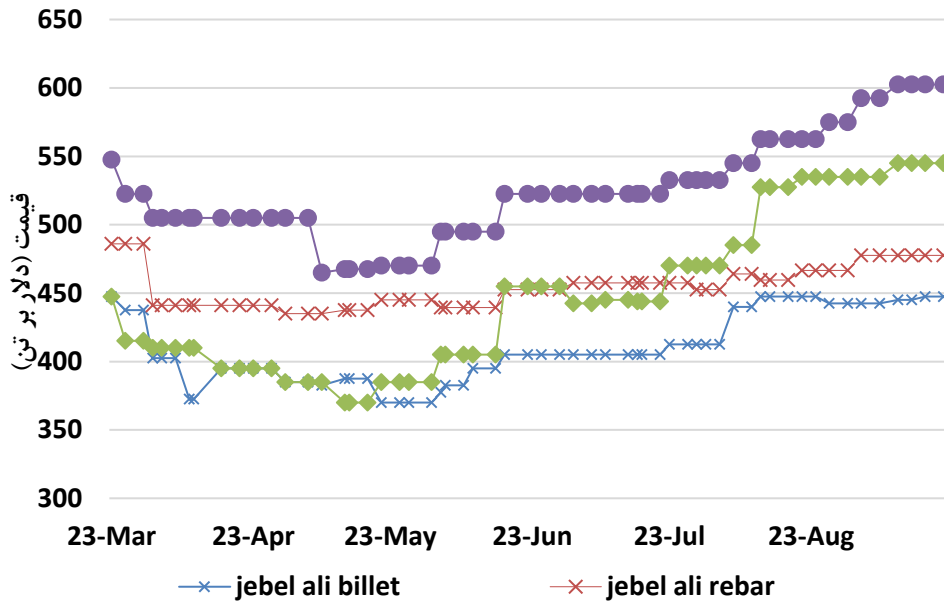
نمودار ۸. روند تغییرات قیمت فولاد - شاخص قیمت منطقه‌ای کشورهای CIS و صادراتی ایران

Source: Metal Bulletin Reports

نمودار ۹. روند تغییرات قیمت فولاد - شاخص قیمت جبل علی

Source: Metal Bulletin Reports

منابع و مأخذ

۱. آمار و اطلاعات سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران (ایمیدرو).
۲. آمار گمرک جمهوری اسلامی ایران.
۳. آمار و اطلاعات شرکت بورس کالای ایران.
۴. گزارش‌ها و تحلیل‌های هفتگی مجله متال بولتن

<https://www.metalbulletin.com>: (Metal Bulletin)

۵. آمار و اطلاعات بورس فلزات لندن

<https://www.lme.com>: (London Metal Exchange)

شماره مسلسل: ۱۷۵۸۳

شناسنامه گزارش

عنوان گزارش: گزارش تحولات داخلی و بین‌المللی حوزه معادن و صنایع معدنی در ۶ ماهه نخست سال ۱۳۹۹ (20 March 2020 – 21 September 2020)

نام معاونت: مطالعات امور تولیدی (گروه معدن و صنایع معدنی)

مدیر مطالعه: بابک بهادری

تهیه و تدوین: محسن دژکام

اظهار نظر کننده: امیر عبداله‌زاده

ناظر علمی: امیررضا شاهانی

ویراستار تخصصی: _____

ویراستار ادبی: _____

واژه‌های کلیدی:

۱. تحولات داخلی

۲. تحولات بین‌المللی

۳. معدن

۴. صنایع معدنی

تاریخ انتشار: ۱۴۰۰/۴/۷